

HET WATER DES LEVENS

OF

DE RIJKDOM EN HEERLIJKHEID VAN DE GENADE EN DEN GEEST DES EVANGELIES, GELIJK DE SCHRIFT DIE UITDRUKT IN DEZE WOORDEN.

En die dorst heeft, kome, en die wil, neme het Water des Levens om niet. Openbaring 22:17.

In elke eeuw hebben de kinderen Gods menigmaal, ja telkens weer durven twijfelen aan de algenoegzaamheid der Goddelijke genade, of zij wel groot genoeg is voor den toestand van ieder in het bijzonder-om de schuld van al zijne zonden uit te delgen, en zijne ziel te bekwamen om in onbesmette heiligheid de woningen der gelukzaligen te kunnen bewonen. Om deze twijfelingen op te lossen, en menige angstige vraag te beantwoorden, schreef Bunyan vele zijner werken, want hoewel hij een Boanerges, een zoon des donders was, toch was hij evenmin den naam van Barnabas, zoon der vertroosting, onwaardig. Hij was een 'Evangelist', die den bevenden zondaar tot Christus, den Weg, de Waarheid en het Leven voerde. Uit eigen ervaring wees hij hen op de genade, verheerlijkt aan den voornaamsten der zondaren, op het goede Nieuws voor den slechtsten der mensen, op Christus als Pleitbezorger en als volkomen Zaligmaker. Dan richt hij den blik des verlostten zondaars op de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, waarin de vermoeide pelgrims eindelijk een zekere woning zullen vinden, en toont hun ene zuivere rivier, klaar als kristal, het Water des Levens geheten, die uit den troon Gods ontspringt en voldoende is, om de miljoenen dorstigen te verkwikken, die van het begin der schepping tot aan de voleinding aller dingen reikhalzend naar een teug hebben uitgezien of nog zullen verlangen, gelijk de profeet in een gezicht op het eiland zijner verbanning, 'ene grote schare zag, die niemand tellen kon, uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen.'

Om zijne lezers aan te sporen, persoonlijk te komen om deel te hebben aan de zegeningen van het water des levens, toont Bunyan gelijk een geneesheer aan, dat dit water het enige middel is om de ziel te genezen, wier ziekte, de zonde, met alle overige geneesmiddelen spot, wijl die allen voortvloeien uit en wederkeren tot de Dode Zee, terwijl het water des levens ontspringt uit en terugvloeit naar den troon Gods. Het geneest van den ouden zuurdesem. De hemelse Medicijnmeester is bereid, elke vermoeide ziel in behandeling te nemen. Laat u niet misleiden door 'Wereldwijzen' om van hen raad aan te nemen, maar ga terstond naar den Dokter zelf, Hij is steeds te spreken en geneest volkomen allen, die stipt Zijne voorschriften volgen en Zijn water des levens drinken. Zijne artsensij mag bitter zijn, ze is niet bitterder dan volstrekt nodig om ene algehele herstelling te bewerken. Zij verlevendigt waar leven is, en schept leven waar het ontbreekt. Haal een mens van deze rivier weg, en niets kan hem bij het leven behouden, laat hem van dat water drinken, en ziekte en dood vlieden verre van hem. Het water des levens is het zinnebeeld van Gods genade en Geest, de waarheid wordt hierdoor op uitnemende wijze voorgesteld, want wat doorstroomt vrijer de ganse aarde en wordt onder verschillende vormen boven ons in het uitspannel, in de hoogste, zowel als in de laagste plaatsen, ja tot in het hart der aarde waargenomen? en wat is kostelijker dan het leven, waaraan al het schepsel zich met alle macht vastklemt? De majestueuze stromen der wereld geven slechts een flauw beeld van den omvang en den rijkdom der Goddelijke genade, de machtigste bergen, bij haar vergeleken, schijnen miereneieren te worden. Die stroom der genade begon reeds ten tijde der aartsvaders te vloeien, hij werd breder onder de Mozaïsche bedeling, maar zijn ganse rijkdom onthulde

zich eerst, toen Jezus verheerlijkt was. Nog immer vloeit hij voort, breidt zich steeds verder uit, wordt door geen slagboom van land of zee, volk of natie, koningen of machtigen tegengehouden, totdat hij eens de ganse aarde vervullen zal gelijk de wateren den bodem der zee bedekken. Lezer! dat uwe ziel en de mijne overvloedig verkwikt mogen worden door de wateren dezer heerlijke rivier, welker beekjes de stad Gods verblijden.

Welwillende Lezer!

Ik bied u hierbij enige beschouwingen aan over het Water des Levens en zijne genezende kracht, derhalve moogt gij ze, zo ge wilt, met den naam van: Bunyans bekendmaking van Zijns Meesters Water des Levens bestempelen. Wel is waar heb ik de uitnemende natuur en eigenschappen van dit Water niet voldoende uiteengezet, maar zulks is ook in mensen- en zelfs in engelentaal niet mogelijk. Toch heb ik dit gezegd, en naar waarheid, dat al wie van dit water drinkt, ene fontein des waters zal vinden, die springt tot in het eeuwige leven, welke ook zijne ziekte zij. En gelijk de mensen, als zij hun lezers van de voortreffelijkheid hunner middelen trachten te overtuigen, een overzicht geven van de plaatsen, waar personen door die middelen genezen en van de ziekten, die voor hun pillen en zalf geweken zijn, zo zou ik, indien het niet reeds door ene onfeilbare pen (in de Heilige Schrift) geschied ware, u een verslag kunnen geven van talloze voorbeelden, wier leven niet slechts gespaard gebleven is, maar die een eeuwig leven verworven hebben, door van dit water, dit zuivere water des levens te drinken. Wel zijn velen van hen reeds van de aarde heengegaan, en leven thans, waar wij hen nog niet kunnen spreken, maar een groot aantal bevinden zich nog hier beneden en verkeren nog onder de kinderen der mensen.

Alleen wil ik u waarschuwen, zo gij er van drinken wilt, het onvervalst te nemen, en u niet door namaaksels te laten bedriegen, want zoals het uit de hand onzes Heeren komt, is het onvermengd, zuiver en klaar als kristal. Ik weet dat er vele kwakzalvers bestaan, en ieder van hen beweert, dit water ten verkoop aan te bieden maar ik raad u aan, onmiddellijk tot den stroom zelf te gaan, Hebréeën 4:16, of, gelijk gij uitgenodigd wordt in Jesaja 55:1, tot de wateren te komen. Daar zult gij zeker en gewis datgene vinden, wat recht en goed is en u ongetwijfeld genezen zal, wat uw ziekte, kwaal pijn of smart ook zijn moge. Wat den prijs betreft, bekommer u daarover niet, want gij kunt het zonder geld en zonder prijs kopen. 'Ik zal, ' zeggen God en het Lam, 'den dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet, ' Op 21:6. En wederom: 'En die dorst heeft kome, en die wil, neme het water des levens om niet, ' Op 22:17. Gij kunt dus gene armoede voorwenden om weg te blijven, ja, het is voor de armen bereid en wordt hun aangeboden, de ellendigen en nooddruftigen kunnen het gratis bekomen, Jesaja 41:17, 18. Maar omdat het zo goedkoop is en iedereen ten dienste staat, moet het niet van de hand gewezen worden. Want gij zijt ziek, dodelijk ziek, en zo gij van dit water niet drinkt, niemand anders kan u van den dood redden en gezond maken. Vaarwel. De Heere zij uw Geneesmeester!

HET WATER DES LEVENS.

En hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams. Openbaring 22:1.

Deze woorden behoren tot de beschrijving, die een der zeven engelen, welke de zeven fiolen hadden, vol van de zeven laatste plagen, aan Johannes gaf, om den grijzen Apostel ene voorstelling te geven van het nieuwe Jeruzalem of de gemeente in de laatste dagen, Op 21:9. Daarom sprak de engel: 'Kom herwaarts, ik zal u tonen', en Johannes verhaalt: 'En hij toonde mij de grote stad, het heilige Jeruzalem, nederdalende uit den hemel van God.' Vier zaken biedt onze tekst ter overweging aan:

- 1.. het eigenlijk onderwerp van den tekst, namelijk het water des levens: 'hij toonde mij het water des levens, '
- 2.. de hoeveelheid van dat water, en deze wordt ons aangeduid onder het beeld ener rivier: 'hij toonde mij ene rivier van het water des levens, '
- 3.. den oorsprong of de bron, waaruit het water des levens ontspringt: 'voortkomende uit den troon Gods en des Lams,
- 4.. de hoedanigheid van dat water: 'zuiver, klaar als kristal.'

1. HET WATER DES LEVENS

Wij willen met het Eerste, der genoemde punten beginnen, namelijk het eigenlijk onderwerp van den tekst: Het water des levens. De woorden: water des levens, zijn zinnebeeldig, d. i. woorden, waaronder ene allernemendste zaak ons duidelijk voorgesteld en nauwkeuriger bekend gemaakt wordt, en die zaak is de Geest der genade, de Geest en genade van God. En die woorden: water des levens, zijn alleszins geschikt om zulk ene zaak voor te stellen, want wat is minder gebonden dan water, en wat weldadiger en begeerlijker dan het leven? Daarom, zeg ik, worden de Geest en de genade Gods genoemd of vergeleken bij het water des levens. Hij toonde mij het water des levens.

Dat hier de Geest der genade, of de Geest en de genade Gods bedoeld wordt, blijkt:

1. daaruit dat de Geest der genade ook op andere plaatsen bij water wordt vergeleken, en
2. uit den naam: Geest des levens, juist gelijk het ons hier wordt voorgesteld: 'Hij toonde mij het water des levens.'

1. De Geest der genade wordt vergeleken bij water. 'Maar, ' zegt het Lam, 'zo wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden ene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven, ' Johannes 4:14. Wat anders kan de Heiland hier met water bedoelen dan den Geest der genade, dien deze arme overspeelster, deze Samaritaanse vrouw, behoefde, al was zij ook met die behoefte, even als met de voortreffelijkheid van dien Geest, onbekend? Van welk ander water kan gezegd worden, dat het in hem, die er van drinkt, worden zal ene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven?

En bovendien: 'Op den laatsten dag, zijnde de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.' Maar waarvan? Waarvan anders dan van Zijne rivier van het water des levens. Maar waar is dat? De Evangelist antwoordt: 'Dit zei hij van den Geest, dewelke ontvangen zouden, die in Hem geloven, ' Johannes 7:37, 39.

Ja, ook de profeten en dienaren Gods in het Oude Testament hielden het water des levens voor den Geest der genade, die in de laatste dagen over de gemeente zou uitgegoten worden. Jesaja geeft den naam van water aan Gods Geest en zegen, en Zacharia aan den Geest der genade: 'Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge, Ik zal mijnen Geest op uw zaad gieten, en Mijnen zegen op uwe nakomelingen, ' Jesaja 44:

3. En Zacharia: 'Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden, enz., ' Zacharia 12:10. Ziet, op al deze plaatsen wordt de Geest der genade bedoeld, en, voor ons tot beter verstand, bij water, een waterbron, waterfonteinen en watervloeden vergeleken.

2. Ook heet die Geest, Geest des levens, hetzij meer bedektelijk, of meer openlijk. Meer bedekt, waar Hij genoemd wordt 'levend water' en 'water springende tot in het eeuwige leven, ' Johannes 4:10, 11, 14, 7:28. En meer open of uitdrukkelijk is er sprake van den 'Geest des levens' in Openbaring 11:11 : 'En na drie dagen en een halven, is een Geest des levens uit God in hen gegaan, en zij stonden op hun voeten, enz.'

Om deze redenen kom ik tot het besluit, dat onder het 'water des levens' moet verstaan worden: de Geest der genade, of de Geest en de genade des Evangelies. En die woorden zijn uitnemend geschikt om den Geest en de genade des Evangelies voor te stellen, want:

HET WOORD WATER.

- a. Door dit woord water wordt ons een tegenstelling tegen de zonde aangewezen. De zonde wordt vergeleken bij water, bij dodelijke wateren, er staat ergens, dat de mens de zonde indrinkt als water: 'Hoeveel te meer is een man gruwelijk en stinkende, die het onrecht indrinkt als water, ' Job 15:16. Ook de genade en den Geest vergelijkt de Schrift bij water, als om aan

te duiden, dat zowel het boze als het goede grote macht bezit, en de Geest der genade het alvermogende tegengif tegen de zonde is. De Geest is het enige, door welks kracht de zonde vergeven, overwonnen en verdelgd kan worden.

b. Het water dient ook als tegenstelling tegen den vloek, die op de zonde en den zondaar rust. De vloek wordt vergeleken bij water, het middel daartegen eveneens. 'Dat de vloek ga tot in het binnenste van hem als het water' zegt de Psalmist, Psalm 109:18. Zo wordt ook, gelijk wij zagen, de genade bij water vergeleken. De vloek brandt, het water verkoelt, de vloek brandt met het helse vuur, de genade van het Evangelie blust dien gloed. Doch zij, die den dag der genade vruchteloos laten voorbij gaan, zullen geen water kunnen bekomen om zich te verkoelen, zelfs niet om het uiterste hunner tong nat te maken, Lukas 16:24, 25.

c. Water bezit de eigenschap, dat het overal heen vloeit, zo ook de zonde, ook daarom kan de zonde bij water vergeleken worden. Zij stroomt over den gehelen mens heen en bezoedelt elk lid, zij bedekt alles als water. Ook de genade wordt daarom door water voorgesteld, wijl ze evenzeer naar alle zijden zich verbreidt, en, zo God wil, lichaam en ziel, ja de ganse aarde kan bedekken en vervullen.

d. De zonde bezoedelt en verontreinigt, de genade wast en zuivert, ook hierom worden beide met water vergeleken. 'Dan zal Ik,' zegt de Heere 'rein water (Mijnen Geest, Ezechiël 36:27 op u sprengen, en gij zult rein worden, van al uwe onreinigheden en van al uwe drekgoden zal Ik u reinigen,' Ezechiël 36:25.

e. Het water stroomt steeds naar en blijft in de laagste plaatsen in dalen en diepten, zo openbaart zich ook de genade Gods en de Geest der genade niet bij de hogen, maar bij de nederigen. De rivieren stromen niet naar boven, maar van bergen en heuvelen nederwaarts, en nemen toe naarmate zij lager komen. Zo ook 'wederstaat God de hovaardigen, maar geeft den nederigen genade,' Jakobus 4:6, 1 Petrus 5, Spreuken 3:34,

f. Gods genade wordt bij water vergeleken, want het water deelt vruchtbaarheid mede, waar overvloed van water is, daar is welige groei, doch waar het water ontbreekt, bespeurt men niets dan dorheid. Daarom juist brengt de ganse aarde zo schaars Gode welgevallige vruchten voort, wijl zo weinig mensen kinderen den Geest der genade in hun harten hebben.

Gelijk het woord water ene grote betekenis heeft, zo is ook de zin van het woord leven zeer uitgestrekt. 'Hij toonde mij het water des levens.' De bijvoeging van het woord leven wijst dus in het algemeen aan, welke uitmuntende eigenschappen en uitwerking het water bezit. Het is aquae vitae, water des levens, water, dat gezondheid en leven in zich bevat. En dit woord toont ons aan:

a. Dat de wereld zonder genade, dood is, dood in zonden en misdaden, Johannes 5:21, 25, Efeziërs 2:1, Colossenzen 2:13. Dood, dat is: zonder leven of beweging naar God, volgens het testament Zijns Zoons.

b. Dat er niets bestaat, noch in de wereld, noch in de leer der wereld, noch in de wet, dat het vermogen bezit levend te maken of het leven te onderhouden. Het leven ligt uitsluitend in dit water, overal elders heerst de dood. Indien er iets was in de gehele wereld, dat leven kon geven, het zou de wet zijn, maar zelfs zij doodt en verdoemt, en is bovendien ingekomen opdat de misdaad te meerder werde, daarom is er geen leven in de wereld noch in de leer der wereld. Het is enig en alleen te vinden in dit water, in deze genade Gods, die hier water des levens genoemd wordt, of Gods aqua vitae

c. Ook wordt het water des levens geheten om aan te wijzen, dat de mens door Gods genade leven kan, hoe dood hij ook door zijne zonden is. Wanneer God tot een zondaar zegt: 'Leef!' al is hij ook dood in zijne zonden, zo zal hij leven. 'Als Ik bij u voorbij ging, zo zag Ik u, vertreden zijnde in uw bloed, en Ik zei tot u in uw bloed: Leef! ja Ik zei tot u in uw bloed: Leef!', Ezechiël 16:6. En wederom: 'De doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze

gehoord hebben, zullen leven, ‘ Johannes 5:25. Dat is, wanneer Hij woorden van genade spreekt, en deze woorden doortrekt met den Geest en de genade des Evangelies, dan zal de mens leven, indien deze woorden zo gehoord worden, en deze woorden alleen zijn Geest en leven.’ De woorden, die Ik tot u spreek’, zegt Christus, ‘zijn Geest en zijn leven, ‘ Johannes 6:63.

d. Als de genade Gods hier onder het beeld van water des levens voorgesteld wordt, dan beduidt zulks ook, dat sommigen aan die ziekte lijden, waarvan ze slechts door dit ene middel kunnen genezen worden. Er zijn vele ziekten in de wereld, en er zijn ook vele middelen tegen, maar er is ene ziekte, waarvoor geen kruid gewassen is, en die door niets kan overwonnen worden dan door een dronk van dit aqua vitae, van dit water des levens. Dit wordt bedoeld in de uitnodiging: ‘die wil, neme het water des levens om niet, ‘ Openbaring 22:17. En wederom: ‘Ik zal den dorstigen geven uit de fontein van het water des levens voor niet, ‘ Openbaring 21:6. Deze uitnodiging is gericht tot de zieken, welke aan die ziekte lijden, waarvan alleen Christus als Medicijnmeester met Zijn water des levens genezen kan, Markus 2:17. Maar weinigen, die deze ziekte hebben, weten wat zij betekent. Niets kan deze ziekte veroorzaken dan de zonde en de wet, en niets kan daarvan helen dan de genade Gods, geopenbaard in het Evangelie en hier water des levens genoemd.

2. DE HOEVEELHEID EN OVERVLOED VAN HET WATER DES LEVENS

Thans komen wij tot het tweede punt, dat de tekst ons voorstelt, namelijk de Hoeveelheid van het water des levens. Het is ene rivier: 'Hij toonde mij ene rivier van het water des levens.' Versterkende wateren, die de eigenschap bezitten om het leven te schenken aan hen, wier levenskrachten gering zijn, worden zelden en in geringe hoeveelheid gevonden, alleen op deze of gene verborgen plaats treft men ze aan. Maar hier hebt gij een overvloed, ene buitengewone hoeveelheid, ene rivier van het water des levens. Bij het bespreken van dit punt, wil ik u aantonen:

1. Wat dit voor ene rivier van het water des levens is, en

2. Welke gevolgtrekkingen hieruit zijn af te leiden.

1. Wat het voor ene rivier is, deze rivier van het water des levens.

a. Het is ene diepe rivier. Het is ene rivier met zeer diepe bedding, waarvan wij lezen: 'O, diepte!', 'Romeinen 11:33. 'Dan zal Ik hunlieder wateren doen zinken, 'Ezechiël 32:14. En : 'Zult gij de gezonkene wateren drinken?' Ezechiël 34:18. Ene rivier van het water des levens is veel, maar ene diepe rivier is nog meer. Welnu, zondaar, wiens ziel ziek is, die aan de zonde lijdt, die ene ziekte hebt, waarvan niets u kan genezen dan het drinken uit deze rivier van het water des levens, hier is die rivier, hier is die diepe rivier. Zij, die voor de eerste maal door Christus tot God gaan, om het leven te zoeken, zijn naar niets begeriger dan te weten of de genade groot genoeg is om ook hen te redden. Maar, en het zij tot hunnen troost gezegd, hier is overvloed, overvloed van genade, ene rivier, ene diepe rivier van het water des levens, waaruit zij mogen drinken.

b. Niet slechts is deze rivier diep, maar ze is bovendien breed, Efeziërs 3:18, Job 11:9. Gelijk gij dus moet weten, hoe diep ze is, zo moet gij ook leren verstaan, hoe breed zij is, zij is breder dan de zee, ene rivier, die men niet doorwaden kan, Ezechiël 47:5. Zolang hare wateren gevloeid hebben-en zij vloeien nog immer-is nooit iemand van deze zijde naar de andere kunnen komen. Daarom wordt deze genade, voortvloeiende uit den troon Gods en des Lams, genoemd: 'de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, 'Efeziërs 3:8. Zondaar, zieke zondaar, wat zegt gij hiervan? wilt gij baden? wilt gij zwemmen? hier moogt ge u te water begeven, de rivier is diep en toch terstond waadbaar. En wanneer gij denkt ze geheel doorkliefd te hebben, keer dan terug en beproef het nog eens, en gij zult ze dieper vinden dan de hel, ene rivier, welker anderen oever men nimmer bereiken kan. Zo gij zwemmen kunt, dan moogt gij u in haar verlustigen, gelijk de vissen in de zee. Voor verdrinken behoeft gij in deze rivier allerminst te vrezen, ze draagt u en voert u over de hoogste heuvelen, gelijk de wateren van den zondvloed Noachs ark.

c. Gelijk deze rivier diep en breed is, zo is zij ook vol water. Ene rivier kan diep en toch tamelijk leeg zijn. Ene rivier kan breed en toch ondiep zijn. Maar hier is ene brede, diepe en volle rivier tegelijk: 'De rivier Gods is vol waters, 'Psalm 65:10. Vol van genade en waarheid. 'Vult de watervaten, 'zegt Jezus, 'tot boven toe.' De goddelozen zullen den vollen beker van Gods toorn moeten ledigen: zo ook is er ene volle rivier van het water des levens voor degenen, die er naar begeren.

d. De rivier is diep, breed en vol, zij bevat een overvloed van water. In Ezechiël 47:3-5 lezen wij, hoe de profeet de wateren steeds zag stijgen. Ook de Psalmist getuigt van den Almachtige: 'Hij doet Zijnen wind waaien, de wateren vloeien henen, 'Psalm 147:18. En wederom: 'En het zal te dien dage (ten dage des Nieuwen verbonds) geschieden, dat de bergen van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol van water gaan, en er zal ene fontein uit het huis des Heeren uitgaan, en zal het dal van Sittim bewateren, 'Joël 3:18. Wanneer ene rivier overstroomt, bevat zij meer water dan hare boorden kunnen bevatten, ze heeft overvloed. 'Ziet, Hij heeft den rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden en beken

overvloedig uitbraken, ‘ Psalm 78:20. Deze rivier van het water des levens, die door al deze wateren wordt aangewezen, is een vloed, die hare oevers in ene oneindige en onuitsprekelijke wijze overstroomt. Tot dusver over de rivier: het is ene diepe, brede, volle en overvloeiende rivier, de Geest en genade des Evangelies.

2. Gevolgtrekkingen, uit het woord rivier of te leiden.

a. Allereerst is het water ener rivier, al stroomt het ook in verschillende beddingen, toch hetzelfde water. Deze rivier komt voort uit den troon der genade, en heeft dus enen bijzonderen oorsprong, zij heet het water des levens en is ook als zodanig merkwaardig. Maar hare wateren zijn dezelfde, waar zij ook henen vloeien. Daarom wordt Gods genade in Judas 3 de gemene zaligheid genoemd, en dit woord drukt uit, dat er gene beperking, gene uitsluiting is van iemand, die dit water niet zou mogen drinken.

‘En die wil, neme het water des levens om niet,’ Openbaring 22:17. Hoe kan het duidelijker gezegd worden, dat dit water voor allen is? Ja, deze rivier en haar oorsprong worden genoemd: ‘een open fontein, een fontein geopend voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem,’ Zacheria 13:1. En met David, of Juda, of Jeruzalem wordt elke ziel bedoeld, die van het levende water of het water des levens begeert te drinken. En daarom wordt van deze wateren gezegd, dat zij ‘af dalen in het vlakke veld en komen in de zee, waar alle soorten van vissen wemelen,’ Ezechiël 47:8. De zee stelt de wereld voor, en de vissen de mensen, en deze rivier van het water des levens zal voortvloeien, want:

b. Hoezeer het water der rivier één is, toch stroomt elke tak, wanneer hij door een land of ene provincie vloeit, in zijne eigene bedding, die hij zich niet over hoogten en heuvelen, maar door diepten en laagten graaft. Hij vormt zijne oevers en baant zich een weg, overeenkomstig de gesteldheid van den bodem, dien hij ontmoet, en er blijft menige plaats onbereikt, toch staan zijne wateren iedereen, mensen en beesten ten dienste. Er is derhalve onderscheid tussen de alom-tegenwoordigheid en de alom-verkrijgbaarheid ener zaak. Iets kan voor iedereen openstaan, wat toch nog verre verwijderd is. De wateren der Jordaan waren niemand verboden, en toch moest Naäman ene tamelijk grote reis maken om er zich in te kunnen baden. Hetzelfde mag gezegd worden van deze rivier, die wel voor elk een zijn wateren voortloft, maar toch langs hare eigene oevers. ‘Die de fonteynen uitzendt door de dalen, dat zij tussen de gebergten henen wandelen,’ Psalm 104:10. Inderdaad Hij zendt Zijne rivier uit ene hoge plaats voort, uit Zijnen en des Lams troon, maar toch stroomt zij door de dalen om de nederigen en ootmoedigen te besproeien. Daarom worden zij, die hongeren en dorsten, uitgenodigd tot de wateren te komen: ‘O, alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, enz,’ Jesaja 55:1. En op ene andere plaats: ‘Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke,’ Johannes 7:37. De wateren zijn voor iedereen, maar men moet er heen gaan, men moet ze gaan drinken, of ze zullen niets baten. ‘Komt tot de wateren.’

c. Het water des levens wordt ene rivier genoemd om duidelijk te maken, hoe groot de voorraad is, waaruit zij afvloeien. Alle rivieren komen oorspronkelijk uit de zee voort: ‘al de beken gaan in de zee, nochtans wordt de zee niet vol, naar de plaats waar de beken heengaan, derwaarts gaande, keren zij weer,’ Prediker 1:7. En zo wordt van deze rivier van het water des levens gezegd, dat zij voortkomt uit den troon Gods en des Lams, als uit ene bron, maar die bron is de zee, de oceaan van genade, der onmetelijke genade Gods. ‘Gij zult al hun zonden in de diepten der zee werpen,’ in de diepten der zee Uwer genade, Micha 7:19. Stromende rivieren nemen met hare wateren een groot deel der onreinigheden mede, die van verschillende zijden ingeworpen worden of vallen, en voeren het mede naar de zee, waar het eindelijk spoorloos verdwijnt. O, wat onreinigheden komen al niet in deze Godsrivier! Hoe menige bezoedelde vuile zondaar wordt daarin niet reingewassen, want de voortdurende beweging harer wateren voert het alles in de zee der onuitputtelijke genade.

Ene rivier neemt zelfs den stank van een doden hond weg, ook verhindert alle modder en vuil, hetwelk in de rivieren wordt geworpen, niet, dat een veelvuldig gebruik van hare wateren gemaakt wordt, al wie zwemmen of zich baden willen, doen dit toch. Maar hoeveel groter is de reinheid van deze liefelijke rivier der genade, die bestemd, ja opzettelijk aangeboden wordt om alle zonde en onreinigheid af te wassen, al onze ongerechtigheid weg te voeren, en toch even zuiver blijft!

d. Zij wordt ene rivier geheten om aan te duiden, dat zij onophoudelijk nieuwen toevoer krijgt, ik zou kunnen zeggen: aanhoudend nieuwe, frisse genade aanvoert. Rivieren brengen voortdurend nieuw, vers water mede. Want hoezeer de bedding en de oevers, die door het water besproeid worden, dezelfde blijven, het water zelf is immer nieuw. Het water, dat voor ene minuut hier vloede, is nu weggestroomd, en nieuw vers water is in de plaats getreden. Desgelijks is het met de Godsrivier, die, vol water, onophoudelijk vers aanvoert, verse en nieuwe genade voor degenen, die van deze wateren drinken. Dit is de reden, waarom de zonde, als zij afgewassen is, schijnt weggedreven te zijn. Deze wateren met hun aanhoudende stroming hebben alle onreinigheid des zondaars van voor zijn aangezicht weggevoerd. Dit is niet het geval met vijvers, poelen en moerassen, die geven een onaangename reuk van zich, zo ze niet dikwijls van vers water voorzien worden. Wij moeten alzo onderscheid maken tussen de genade, die in ons woont, en deze rivier van het water des levens. Wij zijn slechts gelijk aan vijvers, poelen en moerassen, die weinig kunnen bevatten en spoedig gaan stinken, ondanks de genade Gods in ons, zo wij niet vaak van vat in vat geledigd en met verse genade vervuld worden, Jeremia 48:11. Maar deze rivier is altijd zuiver en kan nimmer door de onreinigheid der ganse wereld, die er in uitgestort wordt, troebel of stinkende gemaakt worden, hare wateren rollen door de eeuwige stroming en voeren, gelijk ik zei, alle besmetting naar de diepten der zee af.

e. De genade Gods wordt ene rivier genoemd om aan te wijzen, dat zij alleen geschikt is voor degenen, die er in leven kunnen. Hoewel ieder schepsel water nodig heeft en begeert, is het toch geen element, waarin elk schepsel kan leven. Wie geniet niet gaarne de voordelen der genade, het goede van den troon der genade? Maar wie kan door genade leven? Niemand dan hij, wiens gemoed bekwaam gemaakt is om door genade te leven. Daarom, gelijk de genade Gods bij ene rivier, zo worden zij, die uit genade leven, bij vissen vergeleken, want gelijk het water het element is, waarin de vis alleen leeft, zo is de genade het enige levenselement der heiligen. 'En daar zal zeer veel vis zijn, omdat deze wateren daarhenen zullen gekomen zijn, en zij zullen gezond worden, en het zal leven, alles waar henen deze beek zal komen, ' Ezechiël 47:9. Zijt gij zulk een vis, o mens! zijt gij zulk een vis? Kunt gij in dat water leven, kunt gij immer, en nergens anders dan in dat water leven? Is de genade uw element? De vis sterft, wanneer hij uit het water genomen wordt, tenzij hij bij tijds weer daarin geworpen worde, de heilige sterft buiten de rivier der genade. Haal hem uit die rivier, en niets is in staat hem in het leven te houden, geef hem weer water, overvloedig water, en niets kan hem van het leven beroven.

Ik weet, dat er behalve vissen nog andere dieren zijn, die het enigen tijd in het water kunnen uithouden, maar het water is niet hun enig element. De vors kan in het waterleven, maar niet uitsluitend in het water. Geef enigen mensen genade en de wereld, genade en de zonde, veroorloof hun gebruik te maken van de genoegens der wereld volgens hun lusten, en van de genade om hun schuld weg te nemen, en zij zullen zich, naar hun mening, zeer wel in hun schik gevoelen en komen zo zonder aanstoot voort. Maar laat hun niets dan de genade, ontnem hun al het overige, werp hen in het water des levens en houd hen daar, zo sterven zij: het woord, de weg en de natuur der genade is voor hen als het lichte brood voor de Israëlieten in de woestijn, hun ziel kan er slechts van walgen, want zij zijn niet in staat, in dat element alleen te leven. Gene vorsen, slechts vissen kunnen en moeten voortdurend in het water leven, als hun enig

levenselement. Daarom worden de genade Gods en de Geest der genade bij ene rivier vergeleken, om aan te tonen dat slechts zij daarin kunnen leven, wier geest en gemoed daarvoor geschikt gemaakt zijn.

f. De genade en de Geest der genade Gods, worden ene rivier genoemd en daarbij vergeleken om aan die onverzadelijke begeerten te voldoen en die bergen van vertwijfelingen weg te spoelen, welke het kenmerk zijn van degenen, die dorsten naar het water dezer rivier. Hij, die door een geestelijken dorst gekweld wordt, vreest niets meer dan dat hij niet genoeg water vinden zal om zijn brandenden dorst te lessen. Alle beloften en woorden van Gods dienaren schijnen zulk een mens toe, enkele druppels in plaats van overvloedig water te zijn, Psalm 63:2, 143:6. Ik meen, zolang zijn dorst en twijfel samengaan. Deze beloften voldoen hem niet, en ook gene toezeggingen schieten te kort om zijne dorstende ziel te verkwikken. 'Mijne ziel dorst naar God, naar den levenden God,' Psalm 42:3, 63:2, 143:6. Wat moet wel voor dien mens gedaan worden? Zal God hem zijn zin geven en zijne begeerten vervullen? Let op hetgeen volgt: 'De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen (zij kunnen geen water vinden, wanneer alle beloften droog schijnen, en als wolken, die na den regen wederkomen, Prediker 12:2), hun tong versmacht van dorst, Ik, de Heere zal hen verhoren.' Maar, Heere! wat zult gij doen om hunnen dorst te lessen? 'Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien, Ik zal de woestijn tot enen waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten,' Jesaja 41:17, 18. Zie! hier zijn rivieren en fonteinen, een waterpoel en watertochten om den dorst te lessen van allen, die naar God dorsten.

Daarom, gelijk ik zei, neemt zulk een overvloed van water alle vrees, voor gebrek aan water weg, en bewijst het zich voldoende ook voor den hevigsten dorst. Ware geestelijke dorst vereist overvloedige genade. 'Zij worden dronken van de vettigheid Uwes huizes, en Gij drenkt hen uit de beek Uwer wellusten', Psalm 36:9.

g. De genade Gods wordt bij ene rivier vergeleken, om de uitgestrektheid van Gods volk aan te tonen. Hij heeft een volk, een groot volk, en daarom is er veel, zeer veel nodig om dat ganse volk te voorzien, Toen Israël uit Egypte trok en in de woestijn dorst leed, sloeg God den rotssteen, dat er wateren uitvloeiden, en beken overvloedig uitbraken, want niets minder dan ene rivier was voldoende om den dorst te lessen van meer dan zeshonderd duizend mannen, behalve de vrouwen en kinderen, Psalm 78:20.

Ik zeg, niets minder dan ene rivier was daartoe genoegzaam. Toen het volk vlees begeerde, zei Mozes: 'Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat voor hen genoeg zij? zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij?' Numeri 11:22. Evenmin was iets minder dan ene gehele rivier in staat om dat grote volk van water te voorzien. En Zijn volk is ten dage des Evangelies niet verminderd, maar veeleer nog verder uitgebreid, hadden zij toen ene rivier nodig, zo behoeven zij thans ene zee, maar de rivier van het water des levens is diep, en breed, en vol, ja zij vloeit over en wordt onophoudelijk gevoed door de wateren des oceaans, zodat alle vrees voor gebrek is weggenomen.

h. De genade Gods wordt bij ene rivier vergeleken, misschien ook om te beduiden, hoe weinig ze geacht wordt door hen, die rijk en verzadigd zijn. De behoeftigen zijn het, die de rots opzoeken, en de armen en nooddruftigen verlangen naar water, maar zij, die volop wijn drinken en dus, naar zij menen, een beteren drank hebben dan water, komen niet naar de rivier om te drinken, zij geloven vast dat zij nooit zullen sterven, al drinken zij ook nimmer water. Daarom is het voornamelijk voor de armen en nooddruftigen gezegd, 'dat het Lam hen zal weiden, en hun een Leidsman zijn zal tot levende fonteinen der wateren, en God zal alle tranen van hun ogen afwissen,' Openbaring 7:17.

Zo kom ik dus, nu ik over het water des levens zelf en over zijne hoeveelheid gesproken heb, tot het derde punt, namelijk: de oorsprong of bron, waaruit het water des levens ontspringt:

3. DE OORSPRONG OF BRON VAN HET WATER DES LEVENS

Rivieren, hebben enen oorsprong, waaraan zij haar ontstaan te danken hebben, en zo lezen wij ook van deze rivier: 'Hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams.'

God. De naam God dient hier ter aanduiding van het ganse Goddelijke wezen, van Vader, Zoon en Heiligen Geest, want de genade is een uitvloeisel van de gehele Godheid, de genade Gods, de genade des Zoons en de genade des Heiligen Geestes is hierin begrepen. Daarom, gelijk de Vader genoemd wordt: de God aller genade', 1 Petrus 5:10, zo wordt ook van den Zoon gezegd, dat 'Hij is vol van genade en waarheid, ' en dat 'wij allen uit Zijne volheid ontvangen hebben, ook genade voor genade, ' Johannes 1:14, 16, en de Heilige Geest heet eveneens 'de Geest der genade, ' Hebréeën 10:29. Hieruit zien wij derhalve duidelijk, waar de genade ontspringt. Ware de ganse wereld vol genade, wat zou het den mens baten, zo God niet vol genade was? Indien slechts de Vader, of de Zoon, of de Heilige Geest, of wanneer geen van deze drie vol genade waren, welk voordeel zou het ons geven? Maar nu, God is een God van genade, de drie personen der Godheid zijn vol genade, en zo lang zijn allen, die genade behoeven, gewis ze te zullen verkrijgen, want de genade vloeit voor hen gelijk ene rivier. De eigenlijke bron der genade is Gods welbehagen, niemand kan zich voorstellen hoe lief God den zondaar heeft. Slechts zeer weinig zien wij daarvan, zij, die er het meeste van aanschouwen, weten nog uiterst weinig van die onuitputtelijke en onuitsprekelijke liefde.

Het Lam. Doch er wordt aan toegevoegd: 'en des Lams.' Het Lam is Jezus als mens, Jezus als zoenoffer voor onze zonden. Daarom vertoont zich, reeds bij Johannes' eerste gezicht van den troon Gods, het Lam, staande als geslacht: 'En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier dieren en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, ' Openbaring 5:6. Daarom hebben wij onder het woord Lam te verstaan, op welke wijze of door welk middel de genade uit den troon Gods voortvloeit. Het is namelijk door het Lam, of om Zijnentwille. Wij 'worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, ' Romeinen 3:24. En wederom: 'In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade, ' Efeziërs 1:7. Wanneer nu het Lam Gods door Zijnen dood het middel wordt, waardoor de genade tot ons komt, zo wordt hierdoor de heerlijkheid der genade geenszins verdonkerd, maar veeleer nog schitterender gemaakt. Want waarin treedt liefde en genade glorievoller te voorschijn dan in de zelfopoffering des Lams? Ik spreek nu van de genade des Zoons. En wat kon de genade des Vaders heerlijker ten toon spreiden, dan dat Hij Zijnen eniggeboren Zoon niet spaarde, maar Hem overgaf, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe? Daarom, nadat de Apostel gezegd heeft, dat de rivier van het water des levens voortkomt uit den troon Gods, voegt hij er bij: 'en des Lams, ' opdat wij, terwijl wij over de wateren der rivier van Gods welbehagen opgetogen en verrukt staan, niet vergeten zouden, wat het aan het Lam Gods gekost heeft, dezen genadestroom tot ons te brengen. Want het is de rijkdom van genade en wijsheid, dat de genade tot ons komt niet slechts langs den weg van barmhartigheid en ontferming, maar tegelijk langs dien van recht en gerechtigheid, en dit kon op gene andere wijze geschieden dan door Jezus' zoenbloed. Dit zoenbloed kwam niet van onze zijde, noch zelfs door onze bemiddeling, of op onze aanwijzing of bede, en dus bestaat aan onzen kant niet de geringste verdienste, maar genade alleen, door dat bloed ons verworven. Ja, de genade is des te groter, des te uitnemender, des te rijker, naarmate het den Vader en het Lam meer gekost heeft, ze ons te verwerven. Wanneer een mens mij niet alleen een beurs vol goud ten geschenke geeft, maar zelfs zijn leven waagt om ze mij te brengen, dan noem ik dat inderdaad

grote genade. Maar, helaas! wat betekenen duizend zulke, vergelijkingen bij de ondoorgrondelijke liefde van Christus?

Het Lam is dus Degene, door wie Gods genade tot ons komt. De rivier van het water des levens komt voort uit den troon Gods en des Lams. En zij stroomt van Hem uit, nu Hij niet alleen het middel is om de genade tot ons te brengen, maar bovendien de Gever, die macht heeft over de genade te beschikken, macht wijl Hij de Zoon des mensen is. Want daar Hij de Zoon des mensen is, is Hij ook het Lam, en wijl Hij het Lam is, zo stroomt de genade ook uit Zijn harte voort. 'De Zoon des mensen heeft macht op aarde, de zonden te vergeven,' Mattheus 9:6. En zulks zei Hij, nog voordat Hij werkelijk den prijs onzer verzoening met God had betaald. Hoeveel te meer dan niet thans? Daarom roept Paulus, als hij om genade en vrede voor de heiligen smeekt, beide den Vader en het Lam aan: 'Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.' Efeziërs 1:2, 1 Corinthiërs 1:3, 2 Corinthiërs 1:2, Galaten 1:3.

'Voortkomende uit den troon.' Vroeger lezen wij, dat 'de wateren vloten van onder den dorpel van het huis des Heeren', Ezechiël 47:1. En op ene andere plaats staat weer, dat 'er levende wateren uit Jeruzalem (dat is: uit het huis of de stad Gods) vlieten zullen', Zacharia 14:8. Dat zij weleer van onder den dorpel voortkwamen, betekent wellicht, dat zij, in vergelijking met thans, zeer laag vloeiden, deze zin ligt misschien ook in het woord vloten, als van iets gezegd, dat langzaam vloeit. Zo verhaalt ons de profeet ook, dat, toen hij in het begin door de wateren ging, zij tot aan de enkelen reikten, Ezechiël 47:3. Wat betekent deze hoogte bij hetgeen later volgt? Ook lezen wij, dat zij voortkwamen uit Jeruzalem, hetwelk, naar ik meen, door gene grote rivieren besproeid werd, als om aan te wijzen, dat, zolang het eerste priesterschap en de eerste tempel bloeiden, alleen de schaduw der hemelse dingen aanwezig was, en de stroom der genade toen langzaam vloeide, ja niet sneller noch overvloediger vloeien kon, omdat 'Jezus nog niet verheerlijkt was.' Want de geest der genade zou eerst na Zijne hemelvaart in volle stromen worden uitgegoten.

Daarom vliet thans, nu Jezus ten hemel gevaren en verheerlijkt is, de genade niet langer van onder den dorpel des huizes onzes Gods, maar komt ze voort uit den troon Gods. 'Hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit den troon Gods en des Lams.'

De troon. Wat in het Oude Testament door het verzoendeksel werd afgebeeld, heet in het Nieuwe 'de troon der genade,' Exodus 25:17, Hebreeën 4:16. En terecht, want uit dezelve ontspringt de rivier van het water des levens, der overvloeiende genade Gods. Nu kan iemand vragen: wat is de troon der genade? en ik antwoord: het is de mensheid van Christus. Hij is de troon, Hij is het, op Wiens schouder de sleutel van het huis Davids gelegd is, een stoel ter ere van het huis Zijns Vaders, 'Jesaja 22:22, 23, Openbaring 3:7. De volheid der Godheid woont in Hem lichamelijk, en God was in Christus de wereld met Zich zelf verzoenende, noch kan iemand genade ontvangen dan door Christus, en evenmin kan God ons zalig maken dan in Hem. Maar wijl ik dit punt meer breedvoerig besproken heb in ene behandeling van dezen tekst: 'Laat ons daarom met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade,' zal ik thans niet verder gaan.

Slechts dit: mij dunkt, het is een heerlijke titel, dien de Heilige Geest aan Christus' mensheid geeft, als Hij ze den troon Gods noemt, en het komt mij voor, dat Hij derzelve de hoogste onderscheiding toekent door te zeggen, dat daaruit ene zuivere rivier van het water des levens voortkomt, daarom willen wij een enkel woord in het midden brengen omtrent dit woord: de troon-de troon Gods.

In de eerste plaats. Een troon is de zetel van majesteit en heerlijkheid, gene personen van onbeduidende of geringe waarde of betekenis beklimmen of bekleden een troon. Welnu, deze

rivier komt voort uit den troon, en dus zijn de genade en barmhartigheid, die zij meebrengt, vol majesteit, want de genade wordt door het Koninklijk woord van den troon uitgesproken. En inderdaad, er is niets in hemel noch op aarde, dat het hart met zulk een diep ontzag vervullen kan als de genade Gods, Hosea 3:5. Zij is het, die een mens doet vrezen, een mens doet sidderen, een mens doet buigen en bukken, en hem verplet. Niets openbaart zich met zulk ene majesteit en overstelpende heerlijkheid aan en in de harten der mensen-kinderen als Gods genade. Derhalve, gelijk ik zei, wanneer wij lezen, dat de rivier van het water des levens voortkomt uit den troon Gods en des Lams, dan ligt daarin opgesloten welk ene majesteit en overstelpende heerlijkheid er in Gods genade geopenbaard wordt.

Toen Mozes ten eersten male den berg beklom om de wet te ontvangen, was hij gans bevreesd en bevende. Waarom? Van wege de donderen en bliksemen, enz. Maar toen bij ten tweeden male opklom, 'haastte hij zich en neigde het hoofd ter aarde, en hij boog zich'. Maar waarom? Omdat bij gezien had, dat 'de Heere barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid is, die de weldadigheid bewaart aan vele duizenden, die de ongerechtigheid, en overtreding, en zonde vergeeft, enz.' Exodus 34:6-9.

Er is niets, dat het hart overmeestert gelijk de genade, en zo zeer tot ene oprechte, ongeveinsde gehoorzaamheid leidt. 'Proef mij, Heere! en verzoek mij, toets mijne nieren en mijn hart', zegt David, 'want Uwe goedertierenheid is voor mijne ogen, en ik wandel in Uwe waarheid', Psalm 26:2-3. Daarom zegt hij andermaal: 'O, Heere, onze God! hoe dierbaar is Uwe goedertierenheid', Psalm 36:8. Ja, die goedertierenheid is wonderlijk, want zij is met ene majesteit en heerlijkheid bekleed, die der mensen hart regeert en de zonde vernietigt. En daarom wordt aan die genade met het volste recht zulk een koninklijke afkomst toegekend, als voortkomende uit het innigste wezen van den Almachtigen Koning van hemel en aarde. De troon heet 'de troon der genade', Hebr. 4:16, waarop de genade zit en zetelt, en vanwaar zij zich alom verbreidt: Ook de genade zal 'heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere', Romeinen 5:21.

In de tweede plaats. Gelijk een troon door zijne majesteit en heerlijkheid ontzag inboezemt, zo ook door zijne autoriteit en wettelijke macht, dit ligt uitgedrukt in de woorden: 'de genade zal heersen'. Daarom wordt verondersteld, dat degenen, die het Woord van Gods genade horen, het zullen aannemen, zo zij hun eigen verderf willen ontgaan. 'Hij, die niet gelooft, zal verdoemd worden', is een woord van macht, van wet, van autoriteit, en de veroordeelde zal het als zodanig leren kennen. Genade komt voort uit den troon, uit den troon Gods en des Lams. Daarom, zondaar! worden u hier slechts twee wegen opengesteld, van welke gij ene betreden moet: of gij neemt Gods genade aan en wordt daardoor om niet Gerechtvaardigd, ondanks uwe onwaardigheid en verdoemelijkheid, of gij wordt verdoemd wijl gij tegen God zijt opgestaan en Zijne genade versmaad hebt. Overdenk derhalve bij u zelf, wat het beste is. Is het niet beter dat gij u aan de genade en barmhartigheid Gods onderwerpt en de genade over en in u laat heersen, dan dat gij gevaar loopt eeuwig verdoemd te worden, omdat gij niet door genade zalig wilt worden? Bedenk dit, zeg ik, want de genade regeert thans, zij heerst en komt voort uit den troon. Gij weet, dat het gevaarlijk is, u tegen hen te verzetten en hen te verachten, die met gezag bekleed zijn, het is beter tegen twintig anderen te spreken dan tegen een, die in hoogheid zit. Wanneer 'de grimmigheid des konings is als de boden 'des doods', en 'des konings gramschap als het brullen eens jongen leeuws', Spreuken 16:14, 19:12, wat is dan de toorn Gods? En gij weet, hoe het God vertoornen en Zijne grimmigheid opwekken moet, zo gij Zijne genade veracht, Zijne vergiffenis weigert, zo gij onwillig zijt om van de schuld en de straf verlost te worden, die gij door uwen afval verdiend hebt. Maar ook, hoe liefelijk en zoet is het, genade te ontvangen, vooral zo het vrije genade is, genade, die voortkomt uit den troon, uitgaat van ene Koninklijke macht en heerschappij! 'Zijn welgevallen is als dauw op het kruid', Spreuken 19:12.

Dit vereist also van uwe zijde ene ernstige en bedaarde overweging. Gij zijt in het nauw gebracht, wilt gij voor Mozes vluchten of met David in de handen des Heeren vallen? Wilt gij door uwe zonden naar de hel, of door genade ten hemel gaan? Een van beide, gelijk ik zo even opmerkte, moet uw lot worden, want de genade is koning en zit op den troon, en stelt geen anderen weg tot heerlijkheid open. In en door haar moet gij staan, indien gij enige hoop wilt voeden, of zo gij wilt 'roemen in de hoop der heerlijkheid Gods', Romeinen 5:2.

In de derde plaats. Gelijk de troon de zetel der majesteit en der autoriteit is, zo is ze tevens de zetel der hoogste macht. Niets staat boven den troon, van den troon is geen beroep meer mogelijk. Er zijn lagere gerechtshoven, er zijn onderkoningen, en zij kunnen soms een verkeerd oordeel vellen, daarom is een hoger beroep in enkele gevallen wettig of geoorloofd, maar van den troon kan men in geen hoger beroep komen. Welnu, de genade is op den troon, regeert op den troon, komt uit den troon voort. Een mens kan zich van de wet op den troon, van Mozes op Christus, van hem, die op aarde sprak, op Hem, die uit den hemel spreekt, beroepen, maar van den hemel op de aarde, van Christus op Mozes is geen beroep denkbaar, Mozes zelf wijst het af: 'want Mozes heeft tot uwe vaders gezegd: de Heere, uw God, zal u enen Profeet verwekken uit uwe broederen, gelijk mij, Dien zult gij horen, in alles, wat Hij tot u spreken zal. En het zal geschieden, dat alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke', Handelingen 3:22, 23.

Ziehier, deze Nieuwe Profeet oordeelt ter laatster instantie, Hij is Heer der genade, de troon, waardoor de genade regeert, en zelfs Mozes erkent, dat van hem op dien Profeet een beroep kan gedaan worden, ja, hij staat toe, dat de mens van hem tot dien Profeet zijn toevlucht neemt, maar van dezen Profeet bestaat geen beroep meer. Gij moet Hem horen of sterven. 'Hoe zullen wij ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren, die van de hemelen is', Hebreëen 12:25.

Dit behoort also door ons nauwkeurig overdacht en ernstig overwogen te worden. Het is geen heilige, geen predikant, noch een profeet of engel, die spreekt, want deze zijn allen slechts dienaars, minderen, neen, het is ene stem van den troon, een stem der macht, een stem der Oppermacht, het is de stem van den Heere uit den hemel. De genade komt voort uit den troon, en daarom zal de mens staan of vallen door hetgeen vandaar uitgaat. Wie niet tot de rivier van het water des levens gaat om te drinken, zal van dorst sterven. Hij, die dit water weigert, zal later niet eens zoveel kunnen bekomen om den top zijns vingers te bevochtigen, al kon hij daardoor ook zijne ziel voor eeuwig redden. 'Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen', Hebreëen 2:3.

Afvalligen hebben derhalve van daar niets te verwachten dan verterende smarten en gloeiende kolen, want zij hebben zich van dezen troon afgewend en de genade versmaad, die van den troon afdaalt, zij hebben geen enkelen grond om op te pleiten. Zij zijn van de genade vervallen, wat kan hen helpen? 'Christus is hun ijdel geworden, die door de wet gerechtvaardigd willen worden, zij zijn van de genade vervallen', Galaten 5:4.

In de vierde plaats. De troon is de zetel der heerlijkheid, 'Wanneer de Zoon des mensen komen zal in Zijne heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den troon Zijner heerlijkheid', Mattheus 25:31. En indien de rechterstoel, de troon des oordeels, een troon der heerlijkheid is, hoeveel te meer dan de troon der genade. Ik wil dus trachten aan te tonen, dat de troon der genade de troon van Gods heerlijkheid, en de troon des oordeels de troon van Christus' heerlijkheid is, en dat de genade van dien troon afdaalt, opdat Hij en Zijne genade mogen verheerlijkt worden, verheerlijkt in den weg der ontferming.

a. Opdat Zijne genade verheerlijkt worde, daarom heeft Hij gewild, dat de genade overvloedig zou zijn in en tot verlossing des mensen 'tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde', Efeziërs 1:6. Hij heeft niet de heerlijkheid van des mensen werk, maar de heerlijkheid Zijner eigen genade bedoeld, en rekent derhalve, uit het

oogpunt van rechtvaardiging, alle mensenwerk als niets, ja als een wegwerpelijk kleed, en zet Zijne genade op den troon, maakt ze tot koning en geeft haar macht te heersen. Hij heeft der genade enen troon voorbehouden en noemt dien den troon der genade, vanwaar de genade afdaalt tot zijn eigen prijs en heerlijkheid, in en door de zaligheid dergenen, die ze, en niet te vergeefs, ontvangen.

b. Gelijk de genade verheerlijkt wordt en van haren troon afdaalt, tot haar eigen prijs en heerlijkheid, zo stroomt zij ook gelijk ene rivier ons toe, opdat wij den prijs en de heerlijkheid zouden zijn van Hem, die genade schenkt. Wij, die ze ontvangen en ons buigen voor den troon, waaruit ze voortkomt, wij zijn daardoor 'ook een erfdeel geworden, wij, die te voren verordineerd waren naar het voornemen Desgenen, die alle dingen werkt naar den raad van Zijnen wil, opdat wij zouden zijn tot prijs Zijner heerlijkheid', Efeziërs 1:11, 12. Deze troon is alzo een troon der heerlijkheid, 'een troon der heerlijkheid, ene hoogheid van het eerste aan, is de plaats onzes heilighdoms', Jeremia 17:12. Wat volgt hieruit, dan dat zij, die deze genade ontvangen, heerlijkheid geven aan God, aan Zijne genade, en den woorden Zijner genade? Zulke, zeg ik, 'verheerlijken God van wege de barmhartigheid', Romeinen 15:9. 'Zij verheerlijken God over de onderwerping hunner belijdenis onder het Evangelie van Christus', 2 Corinthiërs 9:13, hetwelk is 'het Evangelie (of de blijde boodschap van de genade Gods', Handelingen 20:24. Met Abraham 'geven zij Gode de eer', Romeinen 4:20, en met de Heidenen 'prijzen zij het Woord des Heeren', Handelingen 13. 48.

Maar de genade te verachten, den Geest der genade te versmaden, en onze eigene werken te verkiezen om de genade overbodig te maken, wat is dat anders dan God tot toorn te verwekken, terwijl Hij op den troon der genade zit? Ik zeg, dat is Hem in het aangezicht spuwen, zelfs dan als Hij u gebiedt u voor Hem te buigen, u aan Hem te onderwerpen, en de genade Zijner heerlijkheid te roemen, die van den troon Zijner heerlijkheid afdaalt. Indien de mens vroeger verdoemd werd omdat hij Hem niet als God eerde, zullen zij dan niet veeleer verdoemd worden, die Hem niet voor Zijne genade verheerlijken? En ongetwijfeld verheerlijkt Hem niemand voor Zijne genade dan degene, welke in die genade leeft, en zich aan haar onderwerpt. Die slechts van genade spreekt, bespot God, maar roemt Zijnen naam niet. Zij, die alleen den mond vol hebben van genade en zich aan haar niet overgeven, zijn gelijk aan diegenen, welke iemand in het aangezicht prijzen. God heeft Zijne genade verheerlijkt, heeft ze op den troon geplaatst, heeft haar macht gegeven te heersen, en gij gaat voorbij en hoort zulks en onderwerpt u niet, noch om uwer ziel, noch om uws levens wil? Wat is zulks anders, dan God vleien met uwe lippen en Hem liegen met uwe tong? wat anders dan Hem minder wijs achten dan u zelf? Hij verwacht heerlijkheid op ene wijze, waarop gij Hem niet verheerlijken wilt, terwijl Hij van Zijnen troon voor u en de gehele wereld Zijne genade openbaart, noemt gij het ene schone zaak, maar gij laat u door haar niet leiden? Beef, beef, gij zondaar, die den rijkdom Zijner goedertierenheid hebt veracht: de dag komt, dat gij zult aanschouwen, en verstomd staan, en vergaan, zo de genade u niet te machtig wordt en gij tevreden, ja driewerf gelukkig zijt, zalig te kunnen worden door den roem harer heerlijkheid, en tot heerlijkheid van Hem, die ze op den troon geplaatst heeft, Handelingen 13 38-41.

In de vijfde plaats. De troon is de zetel der wijsheid. Daarom wordt er gesproken van 'den Oude van dagen, ' die op Zijnen troon, op den troon Gods zit, Daniël 7:9, de oneindige Wijsheid, wier kleed wit is als de sneeuw, en wier hoofdhaar zuivere wol gelijk, Deze uitdrukkingen: 'Oude van dagen, ' en 'het haar Zijns hoofds als zuivere wol ' geven Zijne wijsheid te kennen. Daarom, als wij lezen dat ene rivier der genade uit den troon voorkomt, als wij lezen, dat die rivier uit den troon Gods voortkomt, dan betekent dit zoveel als de wijze God, die volkomen alle wegen kent, en weet dat het voor den mens de beste, zekerste, veiligste weg is door genade zalig te worden: 'Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij, ten einde de belofte vast zij als den zaden, ' Romeinen 4:16. En wederom: 'De vergeving der

misdaden, naar den rijkdom Zijner genade, met welke Hij overvloedig is geweest over ons is alle wijsheid en voorzichtigheid, ‘Efeziërs 1:7-8. Daarom de genade op den troon te zetten, de genade gelijk ene rivier uit den troon te laten voortkomen, is door den wijzen, den alleen wijzen God voor den besten, zekersten en meest gepasten weg gerekend, waarlangs tegelijk duivel, dood en hel op de volkomenste wijze overwonnen worden. Genade rechtvaardigt om niet, wanneer ze wil, wie ze wil, en waarvan ze wil. Genade kan bi voortdurend vergeven, verkwikken en verlossen van, in en uit elke val. Genade kan degenen, die zich zelf hebben vergeten, troosten, opbeuren en helpen. En genade kan onwaardigen tot heerlijkheid brengen. Dit vermogen gene wet, gene mensen, gene engelen, dit kan God alleen doen, maar slechts naar den rijkdom Zijner genade, door de verzoening die in Jezus Christus is. Daarom, wijl God de genade op den troon heeft gezet, ze uit den troon doet voortkomen, haar macht gegeven heeft om te heersen, ja de soevereiniteit om zalig te maken, zo heeft Hij niet slechts Zijne liefde, maar ook Zijne wijsheid en voorzichtigheid voor de kinderen der mensen verheerlijkt. Dit is alzo Zijn meesterwerk, Zijn groot ontwerp, en daarom wordt gezegd, gelijk ik reeds te voren opmerkte, dat Hij hierin AL Zijne wijsheid en voorzichtigheid heeft geopenbaard, 2 Samuel 14:14, Spreuken 8:11, 12.

Hij alzo, die tot dit water komt en er van drinkt, verheerlijkt God voor Zijne wijsheid, prijst Hem om Zijne wijsheid. Zulk een zegt, dat God alleen wijs is, en zijn hoofd buigende, herhaalt hij: ‘den alleenwijzen God zij heerlijkheid, nu en in alle eeuwigheid, Amen!’ Maar wie die genade versmaadt, beledigt de hoogste Wijsheid, ja de opperste Wijsheid, hij zegt bij zich zelf: ‘ik ben wijzer dan Daniël, wijzer dan het oordeel Gods. Ik had zelf een veiliger weg naar den hemel kunnen uitvinden, en zo ik in Gods raad zitting bad, zou ik Hem zulks zeggen.’ Deze afschuwelijke godslastering is natuurlijk ene uiting van hem, die de genade liever niet op den troon noch uit den troon voortkomen zag, maar ‘is het twisten met den Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop, ‘Job. 39:25.

De tekst zegt dat deze leer den Grieken, den wijzen Grieken, dwaasheid, en de prediking dier leer ene onzinnige zaak is, maar wanneer het einde dezer dingen is gekomen, zullen deze wijzen, die zich door hun wijsheid naar de hel gebracht hebben, beseffen, dat ‘het dwaze Gods wijzer is dan de mensen, en het zwakke Gods sterker dan de mensen, ‘1 Corintiërs 1:21-25. Wjl Christus Jezus in de wereld gering was, wordt Hij door enkelen met voeten getreden, maar Hij is een troon der heerlijkheid in Zijns Vaders huis, want daar Zijne nederigheid Hem den minste van allen maakte, is Hij na verhoogd tot den troon Gods, ja, is de fontein gemaakt, waaruit de genade voortdurend afvloeit, gelijk ene rivier, en tot ons komt als een machtige stroom. Daarom wil ik besluiten met een woord van troost en vermaning: van troost, wegens de gewisheid dergenen, die zich inderdaad aan de genade hebben overgegeven: ‘Want de zonde zal over u niet heersen: want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade, ‘Romeinen 6. 14. En laat het een woord van vermaning zijn tot degenen, die de genade verachten. Neemt u in acht, het is een gevaarlijk minachten van Gods wijsheid. Hier is de wijsheid Gods, ja de wijsheid Gods op den troon. Het behaagde God, tot roem Zijner wijsheid, dezen weg te openen, namelijk de genade op den troon te zetten. Ik heb menigmaal gedacht en soms gezegd, dat, indien God met enigen weg voldaan kon zijn, het ongetwijfeld Zijn eigen weg zal zijn. Welnu, dit is de weg van Zijn eigen raad, de vrucht en uitwerking Zijner eigene wijsheid, daarom, zondaar! volg Zijn weg, doe datgene waarin Hij Zijn welbehagen vindt. Komt tot de wateren, werp er u zelf in en vrees niet voor verzinken, laat het aan God over, dat zij u in Zijn paradijs voeren, opdat gij Zijnen troon moogt aanschouwen.

In de zesde plaats. De troon is de zetel der trouw, de plaats, vanwaar de Goddelijke beloften en toezeggingen vervuld worden. ‘Als ik het bestemde ambt zal ontvangen hebben, ‘zegt Christus, ‘zo zal ik gans recht richten, ‘Psalm 75

3. En nu, Hij heeft het ontvangen, en 'is gemaakt tot een Hoofd boven alle dingen, ' Efeziërs 1 22. En daarom zit Hij op den troon, ja, Hij is de troon, waaruit al deze genade voortkomt, die als ene rivier uit den hemel naar de aarde afstroomt. Deze rivier nu is niets anders dan de vervulling der beloften, de getrouwe vervulling der beloften. 'Indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen, maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden, ' Johannes 16:7. 'Dit is het, wat gesproken is door den profeet Joël: En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God) Ik zal uitstorten van Mijnen Geest op alle vlees, ' Handelingen 2:16, 17. Welnu, deze rivier van het water des levens is de Geest, de Geest en de genade Gods, die door den Vader, en den Zoon beloofd was, en nu uit den troon Gods en des Lams voortkomt. Want 'door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de beloften des Heiligen Geestes ontvangen hebbende van den Vader, heeft Hij dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort, ' Handelingen 2:33.

Aanschouw alzo, hoe getrouw en zorgvuldig onze Vader en het Lam Gods zijn! Gene heerlijkheid, gene eer, gene kroon, geen koninkrijk doet Hen de armen op aarde verwaarlozen. Ja, juist wijl Zij in heerlijkheid op Hunnen troon gezeten zijn, daarom stroomt deze rivier met hare gouden wateren uit den troon naar ons toe. En die wateren zullen blijken veel hoger te gaan dan ooit de wateren der Jordaan. Wel is waar, stroomt ze niet zo hoog als in vroegere dagen, wegens Gods vloek over den Anti-christ, om wiens wil het land van Gods volk vol doornen en distels is, Jesaja 32:13-17. Maar wanneer het getij het laagst is, dan is de vloed nabij, de rivier zal wassen en weldra hoger staan dan tot de enkelen, het zal spoedig tot aan de knieën tot aan de lendenen komen, en ene beek vormen, waar men niet kan doorgaan, Ezechiël 47:3-5. 'Maar de Heere zal aldaar bij ons heerlijk zijn, het zal zijn ene plaats van rivieren, van wijde stromen', Jesaja 33:21. 'En er zal gene vervloeking meer zijn (in de gemeente), en de troon Gods en des Lams zal daarin zijn, en Zijne dienstknechten zullen Hem dienen (zonder enige stoornis)', Openbaring 22:3-5.

'Deze woorden zijn getrouw en waarachtig', en in getrouwheid zullen zij, van den troon Gods en des Lams uit, aan de gemeente vervuld worden. Trouw in Hem, die regeert, doet Zion juichen, omdat de beloften daardoor melk en honing voortbrengen. Want de getrouwe God, die Zijn verbond houdt, volbrengt thans aan Zijne gemeente, wat Hij eerst gezegd heeft, te willen doen. Daarom zullen er stromen, rivieren en beken van honing en boter zijn, Job 20:17. Laat dit Gods volk leren, van den troon alles goeds te hopen en te verwachten. Maar, o! mij dunkt, wie zou geen onderdaan willen zijn van, en gene hulde brengen aan dezen troon, waaruit het goede afvloeit als ene rivier? Doch:

In de zevende plaats is deze troon een troon der gerechtigheid. 'Gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid Uws troons', Psalm 89:15. Zo vloeit ons de rivier van het water des levens ook uit Gods gerechtigheid toe, gerechtigheid jegens Christus, en gerechtigheid jegens hen, die in Hem gevonden worden, Romeinen 3:24. God verklaart, dat Hij in gerechtigheid kan rechtvaardigen en vergeven, 1 Johannes 1:9. Welnu, indien Hij in gerechtigheid kan rechtvaardigen en vergeven, dan kan Hij ook genade geven en ze als ene rivier uit Zijn troon doen voortvloeien, 1 Corinthiërs 10:4. De rivier, die uit de steenrots in de woestijn stroomde, vloeide het volk achterna, zodat het daarin wandelde. Zij dronken uit de steenrots, die volgde, de steenrots zelf veranderde niet van plaats, maar hare wateren volgden het volk, waar het ook henen trok. 'Hij opende ene steenrots, en er vloeiden wateren uit, die gingen door de dorre plaatsen als ene rivier', Psalm 105:41. Deze steenrots, zegt de Apostel, was Christus, namelijk zinnebeeldig, en deze troon is Christus in werkelijkheid, en het water, dat uit de steenrots vloeide en Israël volgde in de woestijn, was ene afbeelding om aan te wijzen, hoe Christus, als Hij eens een troon werd, genade en goedheid ons zou doen volgen in de woestijn, zolang wij daarin verkeren. Daarom riep ook David bij die overdenking dezer eeuwige goedertierenheid uit: 'Immers zullen mij het goede en de weldadigheid VOLGEN al de dagen mijns levens, en ik zal in het huis des Heeren blijven in lengte van dagen', Psalm 23:6.

Maar vanwaar moet dit komen? De tekst zegt: van den troon, van den troon, den zetel der gerechtigheid, want van daaruit laat God, om wille van wat Hij in Christus ziet, langs den weg van recht en gerechtigheid, de rivieren Zijns welbehagens tot ons afvloeien, wier oorsprong die grote en onmetelijke oceaan van barmhartigheid is, die boven alle voorstelling uit Zijn Vaderhart naar ons afstroomt. Alles is betaald, om ons zowel verzoening, als eeuwig leven te verwerven. Wij zijn duur gekocht, 1 Corinthiërs 6:20. Door Zijn eigen bloed heeft Hij eenmaal ene eeuwige verlossing te weeg gebracht, Hebréeën 9:12. Ja, en wijl Hij de Zijnen, en de hemel de onze geworden is, zo zullen ook stromen des levenden waters, die Hij ons verworven heeft, uit onzen buik vloeien', Johannes 7:38. Dus komt alles tot ons langs den weg van recht en gerechtigheid. Daarom lezen wij ook, dat wij 'een even dierbaar geloof verkregen hebben, door de rechtvaardigheid van onzen God en Zaligmaker, Jezus Christus', 2 Petrus 1:1, dat is: door de rechtvaardigheid van onzen God, en van Jezus Christus, onzen Heere. Merk op, dat hier sprake is van de rechtvaardigheid Gods en van die onzes Heeren Jezus Christus, wij hebben ons geloof verkregen door de rechtvaardigheid Gods, ter wille van Christus' rechtvaardigheid, dat is: Jezus voldoet door Zijne rechtvaardigheid aan de eisen van Gods rechtvaardigheid, en daarom heerst genade door gerechtigheid en komt tot ons als ene rivier van het water des levens, die voortvloeit uit den troon Gods en des Lams.

Wederom staat er geschreven, dat 'de genade zal heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven', Romeinen 5:21. Door welke rechtvaardigheid? Door de rechtvaardigheid Gods, die in de gerechtigheid van Jezus Christus, onzen Heere, hare voldoening vindt. Door Jezus Christus, of om Zijnentwil. Om Zijnentwil zei ik, worden ons onze zonden vergeven, en om Zijnentwil verkrijgen wij alles, wat tot het leven en de Godzaligheid behoort. Al deze dingen komen tot ons door de rivier van het water des levens, langs een weg van gerechtigheid, m.a.w. uit den troon.

In de achtste plaats. Deze troon is de zetel der genade en barmhartigheid, en heet om die reden de troon der genade en der barmhartigheid. Deze troon verkeert alles in genade, alles in barmhartigheid. Deze troon doet alle dingen medewerken ten goede. Wij lezen van Sauls zonen, dat zij, toen zij opgehangen waren, niet begraven werden totdat het water op hen drupte van den hemel, 2 Samuel 21:10, 14. En van ons kan gezegd worden, dat niets ons overkomt, dan wat te voren gewassen is in het water, dat uit den troon voortkomt. Daarom vloeien verdrukkingen uit de genade voort, Psalm 119:67, vervolgingen, armoede en ziekte zijn uitvloeisels van de genaderivier, ja, de dood zelf is ons ene uiting van de genade Gods, door Christus, onzen Heere, 1 Corinthiërs 3:22, Openbaring 3:19, Hebréeën 12:5-7. O, genade! o, gelukkige gemeente Gods! alle dingen, die u ontmoeten, worden om Christus' wil in genade veranderd. Men spreekt van den steen der wijzen, die, zo hij bestond, alle dingen in goud veranderen kon. Maar kan die alle dingen in genade veranderen? Neen, neen, deugd, volmaaktheid, en welke namen ik ook voor de hoogste zaligheid uit kan denken, zij worden nergens gevonden dan in de genade, die op den troon der genade heerst, en van daar als ene rivier tot ons afvloeit. Deze alleen verandert majesteit, macht, oppermacht, heerlijkheid, rijkdom, trouw en gerechtigheid, ja alles in genade. Hier is een troon! God toont hem ons. Johannes genoot het voorrecht, hem te zien, en de wateren te aanschouwen, die er uit voortkwamen. O, welk een heerlijke aanblik! welk een hart verrukkend gezicht! 'Hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens, voortkomende uit den troon Gods en des Lams.'

Inderdaad vertonen de dagen van den Antichrist, gelijk ik reeds te voren opmerkte, niet zulke gezichten op den troon, noch op de wateren, die uit den troon voortkomen. Thans bedekt God Zijnen troon en spreidt er wolken over uit, maar desniettemin stroomt het genezende, heiligende, zaligende water, ook in de donkerste dagen, onophoudelijk den kinderen Gods toe. En wijl wij zo weinig zien kunnen, moeten wij des te meer geloven, en door ons geloof God

verheerlijken. Ook behoren wij te trachten naar een helderder kennis van den troon, want het Woord Gods is een spiegel der toekomst, waarin wij lezen moeten, en waarin wij ‘met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren aanschouwen’, 2 Corinthiërs 3:18.

Maar het komt mij voor, dat ik nog niets van dezen troon gezegd heb, die inderdaad de vlekkeloze en verheerlijkte mensheid van Christus is. Deze troon is de Heere Jezus, deze genade daalt af van de Goddelijke majesteit, die lichamelijk in den Heere Jezus woont. Laat ons daarom voor den troon neervallen en onze kronen aan den voet van den troon werpen en Hem danken, die op den troon zit, en het Lam, van eeuwigheid tot eeuwigheid. O, hoe moest Jezus geëerd worden! De troon des konings is een koninklijke troon, van dien van Salomo lezen wij: ‘desgelijks is in gene koninkrijken gemaakt geweest’, 1 Koningen 10:20. Maar van dezen troon kan met recht worden gezegd: des gelijks bestaat er niets in hemel noch op aarde. Toen deze troon werd opgezet, vlogen de engelen rondom dezelve, en de vier dieren en de ouderlingen kwamen toe om hem te bezien, Openbaring 4. Toen deze troon in den hemel geplaatst werd, was er een stilzwijgen, alle hemelse heirscharen waren op dat gezicht verbaasd en verstomd, maar daarna, welk een gejuich! het was als het geluid van vele bazuinen.

‘Na dezen zag ik’, zegt Johannes, ‘en ziet, ene deur was geopend in den hemel, en de eerste stem, die ik gehoord had, als van ene bazuin, met mij sprekende, zei: Kom hier op, en ik zal u tonen hetgeen na dezen geschieden moet. En terstond werd ik in den geest, en ziet, er was een troon gezet in den hemel, en er zat Een op den troon’, Openbaring 4:1-2.

Deze troon was de verheerlijkte Heere Jezus Christus, gezet, dat is: verheven, niet gelijk aan het kruis, tot spot en smaad van Zijn persoon, maar, zoals ik zei, tot verwondering der vier dieren, der ouderlingen en der engelen in den hemel. ‘Een troon was gezet in den hemel, en er zat Een op den troon’, dat was God. Dat duidt Zijne eeuwige begeerlijke rust aan, want te zitten is te rusten, en Christus is Zijne rust voor eeuwig. Wat is daarom zulk een gezicht niet waard! Ja, indien Johannes de moeite had genomen, om op handen en voeten naar boven te kruipen, ten einde den Heere Jezus te zien, als een troon in den hemel gezet, en de heerlijkheid Gods, die op Hem rustte, terwijl alle dingen van Hem uitgaan, niet alleen Zijn woord, maar ook Zijn bestuur en zegeningen, tot aan het einde der wereld, en dit alles onder de gedaante van ‘ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal’ hoe rijke zou zijne moeite beloond zijn geworden!

4. DE HOEDANIGHEID VAN HET WATER DES LEVENS

Maar wij verlaten thans deze beschouwing, en overwegen het vierde of laatste punt, namelijk de hoedanigheid van dat water. Wij lezen, dat het zuiver en klaar is, zuiver en klaar als kristal. ‘En Hij toonde mij een ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal!’ Ik weet, dat ene zaak tweeërlei eigenschappen heeft, en wel in betrekking tot derzelver wezen, en derzelver werking. De eerste is haar eigen en onafscheidelijk met haar verbonden, en kan ten enenmale nutteloos zijn. De andere openbaart zich, wanneer die zaak met andere dingen in aanraking komt en daarop vrij haren invloed kan uitoefenen. Bijvoorbeeld het aqua vitae, het beeld, dat wij juist gebezigd hebben, heeft hare innerlijke eigenschap, die echter niets baat, zolang men het in een toegekurkte fles bewaart, ‘maar wend het op ene gepaste wijze aan, en gij zult door hare uitwerking hare hoedanigheid leren kennen. Dit water, of deze rivier van genade wordt, gelijk wij zagen, het water des levens genoemd, en heeft als zodanig uitnemende innerlijke eigenschappen, maar zijne heilkracht wordt dan eerst bespeurd, wanneer het zijn gezegenden invloed uitoefent, namelijk dan, wanneer het voor die doeleinden wordt aangewend, waarvoor het bestemd is. Want dan verlevendigt het, waar leven bestaat, en schenkt leven, waar dit ontbreekt. Maar daarover hebben we reeds in het algemeen gesproken. Wij willen dus thans, hoezeer beknopt, een weinig nader

1. De heilzame uitwerking van dit water overwegen.

Het water des levens is de grondslag van het leven in ons, hoewel niet de grondslag des levens voor ons. De grondslag des levens voor ons zijn het lijden en de verdiensten van Christus, datgene, waarvoor ons de genade verworven is, gelijk de tekst overal aantoonst, zij komt voort uit den troon Gods, welke is Christus. Wilt Christus de genade voor ons verworven heeft, moet Hij noodzakelijk zich eerst Zijne verdiensten verkregen hebben, alvorens de genade op deze wijze verkrijgbaar was. Bovendien is het duidelijk, dat de Geest en de genade door Hem van God afdalen, daarom zijn de mededelingen Zijner genade de uitvloeisels en het gevolg van Zijne zoenverdiensten. Maar, zei ik, in ons is de genade de grondslag des levens, want hoewel men zeggen kan, dat wij reeds te voren in de kracht van Christus’ verzoeningsdood voor God leven, toch zijn wij dood in ons zelve en blijven in dien toestand, totdat de Geest van uit den hoge op ons uitgestort wordt: want de Geest is leven, en de genade is leven, en wanneer die beide gaven door God in onze ziel geplant worden, dan leven wij, maar eer niet. En daarom heet dat water: het water des levens, ene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven. Dus zijn de Geest en de genadegaven des Geestes hier onder het beeld ener rivier voorgesteld, uitsluitend datgene, waarin de mens zijn leven vindt, en waarbij hij leven kan, dat is even voor de ziel, gelijk de ziel het leven voor het lichaam is. Gelijk ik dus te voren opmerkte, zijn alle mensen, al zijn ze uitverkoren, al zijn ze door het dierbaar bloed van Christus gekocht, dood en moeten noodzakelijk dood blijven, totdat de Geest Gods en des levens in hen komt, totdat zij, door een hevigen dorst gekweld, Dien indrinken, gelijk de uitgedroogde grond den regen.

Wanneer nu dit levende water ontvangen wordt, dringt het ons hart binnen, verspreidt zich daar en schenkt nieuw leven aan al onze zielsvermogens. Want gelijk in de eerste schepping de Geest Gods op de wateren zweefde, om in die schepping zulk ene heerlijke orde en harmonie te brengen, als wij nu met onze ogen aanschouwen, zo wordt ook de tweede schepping, de herschepping der van God afgefallen mensheid, door den over onze zielen zwevendenden Geest Gods volbracht. Want, indien ik mij zo mag uitdrukken, de Geest broedt over de zielsvermogens, gelijk de hen op de koude eieren, die warm worden, en waaruit eindelijk het leven te voorschijn treedt. Zo ook verwarmt de Geest onze versteende en levenloze ziel-want dat is haar toestand vóór de bekering-tot een Goddelijk leven en Goddelijke wetenschap, zowel

van het natuurlijke als van het geestelijke, en dit is de aanvang van het werk des Geestes, waardoor de ziel bekwaam gemaakt wordt om te verstaan wat zij zelf en wat God is.

En dat indrinken van den Geest gelijk meer op den verdroogden bodem, die de verkwikkende regendroppels inzwelgt, dan op een berekenend verstand, dat met overleg te werk gaat. Ook verrijkt de Geest de ziel met zulke dingen, als haar nodig en nuttig zijn, om haar dat leven te doen leven, waartoe het Woord Gods haar roept.

Hij schenkt licht, berouw, geloof, vreze, liefde, verlangen naar God, en alles wat nodig is om den mens heilig te maken, deze dingen, zeg ik, zijn de vruchten en uitvloeisels dezes Geestes, die, als ene rivier van het water des levens, uit den troon Gods en des Lams voortkomt. Daarom heet de Geest: de Geest des geloofs, de Geest der liefde, de Geest der gematigdheid, want de Geest is de wortel en oorsprong van al deze dingen, die Hij in de ziel werkt, 2 Corinthiërs 4:13, Galaten 5:22, 1 Timotheus 1:7.

Maar wederom, gelijk dit levende water, deze Geest en genade dit alles in de ziel werkt, zo wordt het ook door de voortdurende stroming dier wateren onderhouden. Daarom zegt God: 'Ik, de Heere, behoeve dien, alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen', namelijk Zijnen wijngaard, de ziel Zijner gemeente en de genadegaven der gemeente, en evenzo de ziel en de genadegaven van elke Godzaligen mens, Jesaja 27:3.

En wijl het soms gebeurt dat enige dezer dingen, waarmee de Heilige Geest de ziel heeft vervuld, kwijnen, en, hoezeer nog niet dood, toch 'stervende zijn, ' Openbaring 3:2, zo verkwikt en bevochtigt Hij dan weer onze zielen en vernieuwt haar gelaat, door het reeds bestaande leven te verhogen, of door nieuw leven uit te gieten, opdat wij door Gods kracht mogen volharden tot in het eeuwige leven. 'Gij bezoekt het land, hebbende het begerig gemaakt, verrijkt gij het grotelijks, de rivier Gods is vol waters, wanneer Gij het alzo bereid hebt, maakt Gij hunlied koren gereed', Psalm 65:10.

Want wij moeten ons herinneren, dat het geplante gras en elk gestrooid zaad voortdurend toevoer van water nodig heeft, en evenzo de genadegaven, die ons door den Geest der genade ingeplant zijn, voortdurend door den regen des hemels moeten bevochtigd worden. 'Gij maakt zijne opgeploegde aarde dronken, Gij doet ze dalen in zijne voren, Gij maakt het week door de druppelen, Gij zegent zijn uitspruitel, ' Psalm 65:11. Daaruit, zegt Hij, ontspringen al zijne genadegaven. Maar hoe? 'Ik zal Israël zijn als de dauw en hij zal bloeien als de lelie, en hij zal zijne wortelen uitslaan als de Libanon. Zijne scheuten zullen zich uitspreiden, en zijne heerlijkheid zal zijn als de olijfboom, hij zal enen reuk hebben als de Libanon. Zij zullen wederkeren, zittende onder zijne schaduw, zij zullen ten leven voortbrengen als koren, en bloeien als de wijnstok, zijne gedachtenis zal zijn als de wijn van Libanon.' Hosea 14:6-8. Of, gelijk de Schrift op ene andere plaats zegt: 'De Heere zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uwe ziel verzadigen in grote droogten, en uwe beenderen vaardig maken, en gij zult zijn als een gewaterde hof, en als ene springader der wateren, welker wateren niet ontbreken', Jesaja 58:11.

Behalve dit is er een andere zegen, die tot ons komt door dit levende water, namelijk de zegen der gemeenschap. Al de warmte onzer onderlinge gemeenschap is de warmte des Geestes, wanneer een gezelschap heiligen in Christus' naam vergaderd is om de dingen des Geestes te overpeinzen, en hun zielen daardoor verkwikt, opgebouwd en verheugd worden, dan komt zulks van dit water, hetwelk ook door die bijeenkomst stroomt, Jeremia 31:12, 13. Dan zijn zulke Christenen gelijk aan degenen, die overvloedig wijn drinken, en vrolijk en opgeruimd worden, want zij drinken den Geest in, en hun geest wordt door dien aangenamen en sterkenden drank verkwikt en verlevendigd. Van zulk een feest spreekt Jesaja, als hij zegt: 'En de Heere der heirscharen zal op dezen berg allen volken enen vetten maaltijd maken, enen maaltijd van reinen wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn', Jesaja 25:6. Op ene andere plaats heet het 'de gemeenschap des Heiligen Geestes', 2 Corinthiërs 13:13. Hij

verwarmt, verenigt, verlicht de gemoederen, verlevendigt, vermeedert en verhoogt de genadegaven, bevestigt de verzekerdheid, verkwikt den geest met den ouden troost, overwint de lusten, vermeedert en sterkt het geloof, de hoop, de liefde, wekt tot bidden op, legt enen zegen in het Woord, in bijeenkomsten, in overdenkingen, en maakt onzen plicht tot een vermaak onzer ziel. Zonder dit water des levens is alle gemeenschap flauw, mat, koud, dood, onvruchtbaar, levenloos, er wordt niets gezien, gehoord, ondervonden of verstaan van een geestelijk en hartverkwikkend samenzijn. De voorschriften des Evangelies worden lastig, de zonden sterk, het geloof zwak, het hart verhard, en de ziel zelf dor, gelijk de verdroogde bodem.

Deze drank versterkt ons bovendien in verzoeking, vervolging en duisternis en wanneer wij versmachten van dorst. Een Godzalig leven is de vrucht van dit water des levens, waar het stroomt en gedronken wordt, en die Geest alles bestuurt, daar gaat alles wèl, daar gedijen geest, en ziel, en gemeente, daar is alles wèl. En hiermede geloof ik omtrent de heilzame uitwerking van dit kostelijk water genoeg aanwijzingen te hebben gegeven.

2. De andere eigenschappen van dit water.

Thans willen wij de overige punten der beschrijving beschouwen, die Johannes van dit water geeft. Hij noemt het ten eerste: zuiver, ten tweede: klaar, ten derde: klaar als kristal. 'En Hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal.'

Ten eerste: de zuiverheid van dit water.

a. Wij lezen van dit water des levens, dat het zuiver is, dat is: onvermengd, in welken zin het woord zuiver gewoonlijk gebruikt wordt. B.v. 'zuiveren wierook', Exodus 30:34, enz. Wanneer de Apostel dan zegt: 'Hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens', dan drukt hij daarmee uit, dat in deze rivier alles levend, alles leven, en niets dan leven is. Geen dood of dodelijkheid of smakeloosheid bespeurt gij daarin, of, gelijk hij een ogenblik later zegt: 'en gene vervloeking zal er meer tegen iemand zijn', Openbaring 22:3. Ene zuivere rivier. Gene bestraffing of terechtwijzing wordt er in gevonden, het is alles liefde, alles genade, alles leven. 'De genadegiften en de roeping Gods zijn onberouwelijk', Romeinen 11:29.

b. Zuiver staat soms tegenover uiterlijken schijn, b.v. als wij lezen: 'de sterren zijn niet zuiver in Zijne ogen', Job 25:5, dat is: niet zonder enige duisternis, zo als ze ons toeschijnen, zo ook: 'zo gij zuiver en recht zijt', Job 8:6, dat is: zo gij zijt wat gij schijnt te zijn, of gelijk gij u aan aan ons voor doet.

Welnu, neem zuiver in dezen zin, en 'ene zuivere rivier' betekent: genade zonder bedrog, zonder vlek, zij is geheel gelijk zij zich vertoont, haar wezen logenstraft haar uiterlijken schijn niet, alles is waarheid en werkelijkheid, zij schijnt ene rivier en is ene rivier inderdaad. Zij schijnt uit God en Gods troon voort te komen, en dat is werkelijk haar oorsprong.

Wie beproefd wordt, vreest dit bovenal, dat de genade Gods kleiner en minder vrij is, dan sommige Schriftuurplaatsen wel verklaren. Maar dit woord zuiver neemt al zulke tegenwerpingen weg en doet alle tegensprekers verstommen, zodat hun twijfel weggenomen, en hun zielen versterkt worden. Er is in deze voorstelling gene misleiding, geen bedrog of fabel, want daar het Gode behaagd heeft, ons Zijne genade onder het beeld ener rivier aan te bieden, was het allerm minst Zijne bedoeling ons een verkeerd denkbeeld, maar wel ons een flauwe aanwijzing te geven van den overvloedigen rijkdom Zijner genade, die, ten opzichte harer hoeveelheid, de reusachtigste stromen overtreft, gelijk de machtigste berg, vergeleken bij een mierenei of atoom.

c. Dan drukt het woord zuiver ook het tegengestelde uit van schadelijk en verderfelijk. Indien een mens vol genade is, zal deze hem geen nadeel doen, Efeziërs 5:18 De beste voortbrengselen dezer aarde zijn soms schadelijk, b.v. honing: Spreuken 25:16, 27, wijn: Spreuken 24:1, zilver en goud: 1 Timotheus 6:10, maar genade nooit. Nooit ondervond iemand enig nadeel van het genot en de volheid der genade Gods. Ten hare opzichte behoeft men gene

vrees voor overmaat of overlading te koesteren. Genade maakt niemand trots, niemand hoogmoedig, niemand zorgeloos of nalatig omtrent zijne plichten jegens God of mensen, integendeel: de genade maakt den mens ootmoedig, klein in eigen ogen, leert hem zelfverloochening, waakzaamheid, smaak te hebben in het goede, weldadigheid, vriendelijkheid, barmhartigheid en welwillendheid jegens alle mensen.

Wel is waar, zijn er ook mensen in de wereld, die de genade misbruiken, die 'de genade onzes Gods veranderen in ontuchtigheid', Judas 1:4. Doch dit komt niet door enige schadelijke uitwerking der genade, maar daarvan, dat zulke mensen gene genade bezitten en ze slechts bij name kennen, gelijk 'het verderf en de dood zeggen: Haar gerucht hebben wij met onze oren gehoord', Job 28:22. Het is gevaarlijk voor een mens, zo hij slechts een denkbeeld van genade heeft, terwijl zijn hart aan allen geest en aan alle ervaring van genade vreemd is, want zo iemand kan de genade Gods slechts misbruiken. Helaas! wat kan men van dien mens verwachten, welke niets in zich bezit, dat hem omtrent zijne wetenschap der genade voor kan lichten, dan zijn vlees, zijne lusten en zondige hartstochten? Kunnen deze hem onderrichten, hoe hij de genade gebruiken moet? zullen zij hem niet veeleer in allerlei strikken, afdwalingen, goddeloze voorstellingen en besluiten voeren, die slechts zonde kunnen baren? Wat Judas met Christus deed, dat doet een man zonder genade met de genade, hij gebruikt ze als een voorwendsel en dekmantel voor zijne vleselijke en zondige begeerten, en, om zich zelf te rechtvaardigen, blijven deze niet in gebreke, de genade aan hare bitterste vijanden te verraden.

En hier kan ik opmerken, dat, hoezeer de genade zuiver en geenszins verderfelijk is, een vleselijk, zondig, werelds hart, dat slechts de leer der genade kent, zich zelf eindelijk onvermijdelijk tot de diepste ellende brengen zal, juist door het misbruik dit van de genade wordt gemaakt. Een onvoorzichtig man kan zich door het allerbeste ongelukkig maken, niet omdat zulk ene zaak in zich zelf schadelijk of nadelig is, maar wijl ze misbruikt wordt. Sommigen kennen den weg des levens en het water des levens, maar alleen oppervlakkig met het verstand, en dezulken ware het beter, ook die kennis niet te bezitten, dan, ze bezittende, er zich van af te keren, en ze alleen ten dienste hunner lusten aan te wenden, 2 Petrus 2:20. Velen ontvangen Gods zegen en droppelen uit Zijne wolken, omdat zij voortdurend onder de genademiddelen verkeren. Maar, helaas! zij zijn gelijk de steen of de mesthoop, of zij blijven zo hard als een steen, of zij geven niets terug dan zonde en ongerechtigheid, gelijk de mesthoop stinkende dampen uitwasemt. Zo zijn degenen, die wel herhaaldelijk de regendroppels der genade ontvangen, maar in plaats van vrucht, slechts doornen en distels voortbrengen, zij zijn 'verwerpelijk, en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding', Hebreëen 6:7-8.

Onder het woord zuiver versta ik soms het hoogste, het beste goed. Er bestaan vele dingen, die men goed kan noemen, maar niets is zo goed als genade. Alle dingen zijn inderdaad zuiver of rein, dat is, alle schepsel is in zich zelf goed en nuttig voor den mens, maar niets kan bij genade vergeleken worden, Romeinen 14 20, Genesis 1:31. 'Daar is een geslacht, dat rein is in zijne ogen', Spreuken 30:12. Er zijn goede mensen, goede gewetens, goede werken, goede dagen, goede engelen, enz, maar genade is beter dan dat alles. De genade, het water des levens, is dus goed, beter dan al het andere, goed in den hoogsten graad, want zij maakt en houdt alle dingen goed. En wat door dit water des levens niet gewassen wordt, is drek en hetgeen vervloekt is, hetgeen de Profeet uitdrukt in deze woorden: Doch hare modderige plaatsen en hare moerassen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven, 'Ezechiël 47:11.

Maar wie verstaat zulks? wie gelooft zulks? Hare uitnemendheid is voor de vogelen des hemels verborgen. De meeste mensen zijn onbekend met hare voortreffelijkheid en geven zich gene moeite, dit zuivere, dit goede water des levens te genieten. De reden daarvan is, dat dit water, hoewel uitstekend, ja het uitnemendste wat bestaat, en hetgeen alle dingen goed maakt, toch aan hun vleselijke lasten niet beantwoordt. Een ding kan goed zijn, en een ding kan naar wens zijn, dit laatste op tweeërlei wijze: het kan in tijdelijke of in eeuwige behoeften voorzien. Nu is

de genade een geestelijk goed, deze rivier van het water des levens voorziet in geestelijke behoeften. Het is de oorsprong van alle genadeleven in onze ziel. Geen wonder dat zij, die vleeselijk gezind zijn, op genade zo weinig acht slaan. Zij stellen veel hogeren prijs op een paard, gelijk een varken op het slijk, de dingen dezer wereld bevallen het best aan de kinderen dezer wereld, want hun begeerte gaat naar het aardse uit, en zij hebben geen smaak in de dingen Gods. 'De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn: want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden', 1 Corinthiërs 2:14. Dat is de rivier van olie, waarvan de Profeet spreekt. Ware het ene rivier van goud of zilver, dan zou iedereen er gebruik van maken. Maar het is ene rivier, die vloeit 'gelijk olie, zegt de Heere Heere', Ezechiël 32:14. De rots goot bij mij 'oliebeken' uit, Job 29:6. 'Ik ben met verse olie overgoten', Psalm 92:11. Zijne woorden zijn zachter dan olie', Psalm 55:22- 'Vreugdeolie', Jesaja 61:3, Psalm 45:8- 'Laat op uw hoofd gene olie ontbreken', Psalm 9:8. 'doende het aangezicht blinken van olie', Psalm 104:15- olie, die u bekwaam zal maken om God te verheerlijken en den mensen wel te doen, naar uwe krachten, Richteren 9:9.

Ik kon dit punt nog verder uitbreiden en u ene menigte andere bijzonderheden aanwijzen, waaruit evenzeer blijken zou, hoe juist dit woord zuiver de uitnemendheid van het water des levens uitdrukt, maar ik wil thans voortgaan en een enkel woord zeggen aangaande

De tweede eigenschap: de klaarheid van dit water.' Hij toonde mij ene zuivere rivier van het water des levens, klaar.' Ook dit woord heeft ene bijzondere betekenis en verdient daarom ene opzettelijke beschouwing.

a. Klar is het tegengestelde van duister, zo lezen wij: 'Zij zagen... als de gestaltenis des hemels in zijne klaarheid.' Ezechiël 24:10, 'Hoewel Hij in Zijne engelen klaarheid gesteld heeft, ' Job 4:18, 'Ook vermoeit Hij de dikke wolken door klaarheid, ' Job 37:11, 'Toen zag ik... als de gedaante ener klaarheid, ' Exodus 8:2. In deze plaatsen wordt klaar gebruikt ter aanduiding van licht, zonlicht, en inderdaad, er schijnt geen licht in de ziel, totdat de beekjes van het water des levens onze deur binnenstromen en ons hart vervullen. Daarom heet ook de aanvang der bekering verlichting, Hebrëen 10:32. Ja, de komst van het water des levens tot ons wordt genoemd 'de opgang uit de hoogte, door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, ' Lukas 1:78. In 2 Petrus 1:19 heet het 'het aanlichten van den dag.' En daarom ook zegt de Schrift, dat degenen, welke dit water des levens niet drinken, in duisternis verkeren. 'Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere, ' Efeziërs 5:8 Dit water is dus als Jonathans honing, het heeft de kracht de ogen te verlichten, en degenen, die in de duisternis zitten, een groot licht te doen aanschouwen, 1 Samuel 14:27, Mattheus 4:16. En wel het licht der kennis van Gods heerlijkheid door het geloof in Jezus Christus: 'want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, ' 2 Corinthiërs 4:6. Deze rivier schiet stralen overal waar zij vloeit, gelijk de stralen der zon, zij schijnt en verlicht degenen, die van haar water drinken. De stralen dezer genade omschenen Saulus op den weg naar Damascus, de wateren dezer rivier verzwoegen hem. En zo gij hem geloven wilt, hij zegt, dat dit licht van den hemel een groot licht, een licht boven den glans der zon, een licht was, dat voor hem alle dingen dezer wereld verduisterde, Handelingen 9:3 :22:6, 26:13.

b. Klar wordt gesteld tegenover onbehagelijk. Klarheid is behagelijk. Daarom lezen we in Prediker 11:7 : 'Het licht is zoet, en het is den ogen goed de zon te aanschouwen.' Ik lees van rivieren, die rood waren als bloed, die stonken van de dode lichamen, welke er in dreven, maar deze rivier is zulk ene niet, Exodus 7:19, 20, 2 Koningen 3:22, 23. Ik lees van rivieren, welker wateren waren gelijk vuur en pek, Jesaja 30:27-33, 34:9, Daniël 7:9-11, maar ook zodanig is deze rivier niet. Er bestaat ene rivier, behalve dezen, klaar en bekoorlijk, 'welker beekjes de stad Gods zullen verblijden', Psalm 46:5.

Deze wateren zijn het, aan welker oevers de duif zich gaarne neerzet, omdat zij zich in derzelfver klaarheid zo recht spiegelen kan, Hooglied 5:12.

Bij deze stromen wassen de duiven zich de ogen, daar verkwikken en verblijden zij zich. Deze stromen, gelijk ik zei, zijn als een spiegel, hun klaarheid geeft ons gelegenheid ons gelaat daarin te beschouwen. Gelijk de zon, de maan en de sterren hun licht in een helder water weerkaatsen, zo ziet het oog, dat in deze rivier gewassen is, daarin den Zone Gods, de sterren Gods, de heerlijkheid Gods en de woningen, die God voor Zijn volk heeft bereid. Zijn dat gene heerlijke gezichten? Is dat geen uitnemend water? Zijn dat niet verrukkelijke stromen?

c. Klaar wordt geplaatst tegenover modderig en troebel water. Ik lees van sommige wateren, zelfs diepe wateren, die vermodderd zijn door de voeten van beesten, ja van mensen. ‘Zult gij ‘vraagt de Heer, ‘de gezonkene wateren drinken, en de overgelatene met uwe voeten vermodderen?’ En wederom: ‘Mijne schapen dan, zullen zij afweiden wat met uwe voeten, vertreden is, en drinken wat met uwe voeten vermodderd is?’ Ezechiël 34:18, 19. Deze wateren zijn de leringen, die, door de valse uitleggingen en voorstellingen van dwaalgeesten in de wereld gebracht, aan de arme kudde als fris water toegereikt worden. En inderdaad, men kan het spoedig genoeg aan deze zielen bespeuren, want hoezeer de waarheid Gods in haar woont, toch is deze verontreinigd door de smet van overlevering en bijgeloof. Want gelijk het troebele water zijne kleur mededeelt aan de vissen, die er in zwemmen, Zo ook vertonen Christenen de kleur der leringen, die ze indrinken. Is hun leer der waarheid troebel, dan is ook hun kennis onzuiver, is hun leer vals, dan zijn het ook hun begrippen, maar is hun leer zuiver, dan zijn hun kennis en begrippen rein, want hun leer geeft hun ene klare, duidelijke voorstelling van de waarheid.

Nu, wij hebben hier ene rivier van het water der levens, die klaar is, klaar zonder modder of enig vuil, vrij van menselijke uitvindingen en van dwaalbegrippen van onheilge en onwetende geesten, ja, wij hebben hier ene rivier, wier stromen open liggen voor de ganse gemeente, zodat zij gene vuile, onreine kanalen nodig heeft om dat water te verkrijgen.

d. Dikwijls verstaan wij onder klaar: gereinigd, een ding kan of zich zelf gereinigd hebben, of van de smet en onzuiverheid des kwaads gereinigd zijn. Ook deze betekenis kan enigmater in de woorden van onzen tekst liggen, want indien de mens zich niet ontziet, God van onrechtvaardigheid te betichten, gelijk deze woorden ‘opdat Gij... rein zijt in uw richten, ‘Psalm 51. 6, schijnen aan te duiden, dan vreest hij evenmin, Gods Woord, Gods genade en Gods Geest met zijnen laster te bezoedelen. Inderdaad, deze zonde wordt onbeschaamd genoeg bedreven. Meer nog: van den aanvang der wereld af heeft men allerlei kwaads en onreins gezegd van Gods openbaringen aan den mens. Maar om niet zo ver terug te gaan, was Paulus niet een werktuig, waarvan God zich bediende om Zijne genade der wereld mede te delen, en hoe noemde men hem? ‘Een pest, een, die oproer verwekt door de ganse wereld, ‘Handelingen 24

5. Maar zie, geen blaam kan op Gods genade blijven rusten, gelijk honing, zal zij zich zelf van allen laster zuiveren, en zo gaat het met alle leugens en valse redenen, waarmee men de rivier van het water des levens zoekt te verontreinigen. Wij hebben hier te doen met ene rivier, die meer veracht wordt dan ooit de wateren der Jordaan door Naäman, den Syriër, die de Abana en Farpar, de rivieren van Damascus, veel hoger schatte, 2 Koningen 5:10-12. Maar zie, als de ganse wereld zal gedaan hebben wat zij kan, om deze rivier te bemodderen en stinkende te maken, dan nog stroomt ze zuiver en klaar daarheen. Zij heeft zich zelf gezuiverd voor koningen-voor vorsten en rechters en alle Naämans der wereld, en nog immer is het ene rivier van het water des levens, klaar als kristal.

e. Onder klaar verstaan wij soms, dat iemands zuiverheid, onschuld of recht duidelijk aan den dag treedt. ‘Zo zegt de Heere: Heb ik Mij niet klaarlijk geopenbaard aan het huis uws vaders, ‘1 Samuel 2:27. Zo treedt ook de rivier van het water des levens in haren oorsprong, en hare

stromen voor het geweten aller mensen. Hoe menigmaal heeft niet God, de Bron dezer rivier, den mens opgeroepen om, indien hij zulks kan, enig onrecht of kwaad, hetzij in Zijne woorden, hetzij in Zijne daden, aan te wijzen. Zo zegt Hij: 'Maakt Mij indachtig, laat ons te zamen richten, vertelt gij uwe redenen, opdat gij moogt gerechtvaardigd worden,' Jesaja 43:26. En: 'wat voor onrecht hebben uwe vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid na gewandeld, en zij zijn ijdel geworden?' Jeremia 2:5. Zo zegt Christus: 'Wie van u overtuigt Mij van zonde,' Johannes 8:23. En: 'Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade, en indien wel, waarom slaat gij Mij,' Johannes 18:23. En Paulus: 'Wij hebben verworpen de bedeksels der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalsende, maar door openbaring der waarheid ons zelve aangenaam makende bij alle gewetens der mensen, in de tegenwoordigheid Gods,' 2 Corinthiërs 4:2. Al deze uitdrukkingen dagen den mens uit om te voorschijn te treden, indien er enig gebrek, enige onzuiverheid of onreinheid aan het water des levens te vinden is.

Vele mensen ontvluchten deze rivier als een spooksel, anderen zijn bevreesd daaruit te drinken, opdat zij niet vergiftigd worden. Nog anderen houden niet van dat water, omdat het onvermengd is, wijl zij er zo gaarne ook een weinig van de wijsheid dezer wereld in zonden zien. Zo vliedt de een, wantrouwt een ander, en begeert een derde ene verandering. Intussen, al wie van het water dezer rivier neemt, vindt het zuiver en heilzaam, en allerm minst schadelijk, ja, dat het zich tot de gewetens der mensen richt, opdat zijne deugdelijkheid op de proef gesteld worde, of het niet waarlijk het hoogste goed, het alleen onontbeerlijke water, de enige artsenij voor de zieke ziel is, en of alle dingen, die de wereld biedt, niet zo zeker verdorven en onrein zijn als de zon zonder duisternis is.

Ten derde: deze rivier is zo klaar als kristal.

Toen Johannes deze rivier zag, zuiver en klaar, vergeleek hij derzelver klaarheid bij kristal, het klaarste, dat wij op aarde kennen. Kristal overtreft alles door zijne klaarheid, men kan er in en doorheen zien, zonder vlekken of strepen of onregelmatigheden te ontdekken, gelijk men ze in andere doorzichtige voorwerpen onderscheiden kan. Wanneer derhalve de Apostel mededeelt, dat deze rivier van het water des levens klaar als kristal is, dan is het alsof God daarmee zegt: 'Ziet, zondaars! ziet op den bodem van deze Mijne kristallijnen stromen.' Ik heb wel eens van rivieren gehoord, die zo klaar zijn, dat men tot op den bodem zien kan, al zijn ze ook veertig voet diep. Ik weet, dat deze rivier van het water des levens diep is, maar hoe ontzettend diep ook, wij lezen niet, dat wij den bodem niet kunnen onderscheiden. Wat de breedte betreft, die is zo groot, dat men onmogelijk aan den anderen oever komen kan, maar, zo als ik zei, nergens vinden wij verklaard, dat wij den bodem niet kunnen zien, ja, de vergelijking geeft zelfs te kennen, dat iemand met goede ogen wel den bodem zien kan. Het water is klaar, zo klaar als kristal. Wij willen dus een blik in dat water werpen, en nagaan wat de bedding dezer kristallijnen stromen voor merkwaardigs oplevert.

a. De grond van alles is, dat 'wij zouden behouden worden,' Johannes 5:24. gekomen, opdat zij leven hebben, en overvloed hebben, 'Johannes 10:10. Dit is de bodem der grote rivier van het water des levens, die uit den troon Gods en des Lams voortkomt: dat wij zalig worden, dat wij het leven beërven. Welk een goede bodem, welk een heerlijke bodem! Slechts weinig diepe rivieren hebben een goeden bodem. Meestal ligt er modder op den bodem, zelfs de zee werpt, als ze in beweging is, modder en slijk op, en evenzo het hart eens zondaars, maar de bodem dezer rivier, van de genade Gods is, dat wij mogen behouden worden. Een uitnemende bodem alzo.

b. Maar niet alleen bestaat de bodem daarin, dat 'wij zouden behouden worden', er komt nog dit bij: door genade, en deze omstandigheid verhoogt de uitnemendheid des levens nog bovenmate. Onze zaligheid kon ook op een onzekerder fundament gebouwd zijn, b.v. op onze eigene werken. Wanneer God deze voorwaarde had gesteld, niemand zou Hem van onrecht

kunnen beschuldigen, en even goed kon God het aan ons hebben overgelaten, op welken bodem wij onze zaligheid wilden bouwen, en dan hadden wij zonder twijfel dezen modderigen, onveiligen weg gekozen. Maar, Gode zij dank, de rivier van het water des levens heeft een hechteren bodem, het water des leven?, is klaar als kristal, kijk naar beneden en gij zult zien, dat 'wij om niet gerechtvaardigd worden, uit Zijne genade, ' Romeinen 3:24. 'Uit genade zijt gij zalig geworden, ' Efeziërs 2:5-8, ziedaar den bodem.

Nu is de genade, gelijk ik u heb aangetoond, een vaste bodem om op te staan, de rechtvaardigheid is 'uit de genade, opdat de belofte vast zij, ' Romeinen 4:16. Zeker bevond David zich niet in die rivier, toen hij deze klacht uitte: 'Ik ben gezonken in grondelozen modder, waar men niet kan staan, ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij. Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken, laat mij gered worden van mijne haters, en uit de diepten der wateren, ' Psalm 69:3, 15. Ik zeg, dit was zonder tegenspraak ene andere rivier. David was van den weg afgedwaald en in een kuil of vuil hol geraakt, want de rivier, waarvan wij thans spreken, heeft een zuiveren, goeden, vasten bodem, een bodem van 'rechtvaardiging door genade, ' en wanneer iemand op dezen bodem staat, behoeft hij niet te schreeuwen uit vrees van te verdrinken of in den modder en het vuil te stikken.

c. Ik zei reeds, dat de bodem dezer rivier is: 'opdat wij zalig zouden worden, zalig door genade, ' en thans voeg ik hieraan toe: 'door de verlossing, die in Christus Jezus is.' Daardoor wordt de bodem al hechter en hechter. Wij lezen, dat, toen Israël over de Jordaan trok, 'de priesters, die de ark des verbonds des Heeren droegen, steevast op het droge stonden, in het midden der Jordaan, ' en dat zij aldaar twaalf stenen oprichtten tot ene gedachtenis, Jozua 3:17, 4:1-3. Maar was de bodem der Jordaan even goed, even vast, als deze gezegende rivier van het water des levens? Of waren de stenen, die Israël daar als ene gedachtenis plaatste, gelijk dien 'beproefden steen, ' dien 'kostelijken steen, die wel vast gegrondvest is'? Jesaja 28:16. O, welk een troon! deze rivier komt voort uit den troon, en wij zijn zalig geworden uit genade door de verlossing, die in Hem is. Wij lezen van ene stad, die fondamenten heeft: de genade is er een van, en Christus een ander, en de waarheidsleer, die alle Profeten en Apostelen verkondigd hebben, een derde, enz. Hebreëen 11:10. En zo maakt dit alles te zamen uit: den bodem dezer Goddelijke rivier van het water des levens, Efeziërs 2:19, 20.

d. Nog iets anders ontdekken wij op den bodem dezer heilige rivier, namelijk de heerlijkheid Gods, wij zijn zalig geworden, zalig geworden uit genade, zalig geworden uit genade door de verlossing, die in Christus Jezus is, tot prijs der heerlijkheid Gods. Welk een Goddelijke bodem. De genade zal niet ontbreken, Christus is volkomen beproefd, en God zal Zijne heerlijkheid genen anderen geven. Daarom zullen al degenen, die uit deze rivier drinken, gewis gedrenkt, dat is: zalig worden, namelijk zij, die er van drinken om hunnen geestelijken dorst te lessen. Tot dusverre de uitlegging van onzen tekst.

TOEPASSING VAN HET GEHEEL

Nu wil ik uit al het behandelde iets ter toepassing afleiden. Tot dusver hebben wij met een enkel woord het water des levens, de hoeveelheid van dit water, des zelfs oorsprong en hoedanigheid besproken, en ik heb u aangetoond, hoe uitnemend dit water, hoe overvloedig zijne hoeveelheid, hoe heerlijk zijn oorsprong en hoe uitnemend zijne hoedanigheid is.

1. Laat zulks ons in de eerste plaats opwekken, om een meer onbelemmerd en veelvuldig gebruik van dit water te maken. Velen leggen zich tegenwoordig er op toe, heilzame wateren uit te vinden, om het lichaam te genezen, en om de kooplust van alle zieken op te wekken, en dezulken prijzen hun fabrikaten verre boven derzelve waarde aan. Ja, en zo zij een van de honderd kunnen helpen, bazuinen zij rond, dat hun middel voor allen probaat moet zijn. Welnu, hier is de grote Geneesmeester met Zijn water, hetwelk Hij het water des levens noemt, het water des levens voor de ziel: dit water probatum est. Het heeft zijne genezende kracht ontelbare malen bewezen, aan allen, die het beproefd hebben, nooit heeft het zijne uitwerking gemist, Jesaja 5:4, 5, Handelingen 26:18, behalve waar het niet genomen werd. Gene ziekte trotseert dit water, het geneest blindheid, doofheid, stomheid, ja redt van den dood. Het 'doet de lippen der slapenden spreken, ' Hooglied 7:9. Dit is het ware wijwater, al het andere is slechts namaaksel, dit water drijft alle duivelen en boze geesten uit, het neemt alle betovering en uitzinnigheid weg, het heelt maanzieken en geraakten, Galaten 3:1-3, Markus 16:17, 18. Het geneest de diepste zwaarmoedigheid, het zuivert van twijfel en wantrouwen, al waren ze ook in het hart zo hard als een steen geworden, Ezechiël 36:26. Het leert u wèl spreken, Colossenzen 4:6. Het geeft u een rein hart, hetgeen veel beter is dan een reine huid, Ezechiël 36:25, 26. Het geeft u een zuiveren smaak en leert u alle schadelijke spijzen mijden, Jesaja 30:22. Het verwekt in u een honger naar alles wat goed is, het neemt verstoppingen in de maag weg. Het verteert Gods manna en brengt des zelfs voedende bestanddelen in het bloed, zodat dit in staat is het ganse lichaam gezond en sterk te houden. In één woord: het onderhoudt het leven, Johannes 4:14. Wie van dit water neemt, leeft langer nog dan Methusalem, en de grootvader van Noach leefde toch inderdaad zeer lang, Genesis 5:27.

Laat mij echter mijne opwekking vervolgen. Maak een onbeperkter gebruik van dit water, het is het gezondste water, dat bestaat, gij moogt het omtrent de derde, zesde, negende of elfde ure nemen, maar het in den morgen des levens te gebruiken, is het meest aan te bevelen, Mattheus 20:3-6. Want dan hebben de ziekten nog niet zulk ene schrikbarende hoogte bereikt als op lateren leeftijd, wanneer zij door den langen duur zo ingeworteld zijn, dat hare genezing veel moeilijker valt. Zij, die vroeg komen, zullen het eeuwige leven ontvangen en het reeds in dezen tijd genieten, en gij weet, zulks is dubbel leven, Prediker 12:1-7.

Dit water zuivert vollediger en oefent een veel volkomener werking uit dan enig ander. Gewis openbaart het zijne heilzame kracht daar het schoonst, waar de ziekte het hardnekkigst is, b.v. bij moeilijke, taaie karakters, want gene ziekte is tegen de werking van dit levenswater bestand. Het keert, als het ware, de ziel met bezemen en neemt zelfs de geringste onreinigheid weg, maar daardoor zuivert het van de plaag der dodelijke besmetting, die ons zonder dit water onvermijdelijk ten grave, ja ter helle voeren zou. Kwaad doet het niet, alleen stoort het ons in de gevaarlijke slaap der vleselijke gerustheid en stelt ons onzen toestand spoediger klaar en duidelijk voor ogen. Gelijk ik reeds te voren zei, het wekt enen gezonden honger op en doet ons verlangen naar hetgeen waarlijk gezond en voedzaam is. Zo iemand mij vraagt, waarom ik dus alles zinnebeeldig voorstel, dan antwoord ik, dat de tekst mij daartoe aanleiding geeft.

2. Vervolgens raad ik u zeer aan, in de nabijheid dezer rivier uwe woning op te slaan. 'De beminde des Heeren, Hij zal zeker bij hem wonen, Hij zal hem den gansen dag overdekken, en tussen zijne schouders zal Hij wonen!' Deuteronomium 33:12. Indien gij vraagt, waar deze woning is, zo antwoord ik: in de stad Gods, in en onder de tabernakelen des Allerhoogsten.

Deze rivier komt voort uit den troon, om de stad Gods te bewateren, en daarom lezen wij ook, dat zij 'in het midden van hare straat' vloeit, Openbaring 22:2. Wilt gij onderzoeken, onderzoek en zeg mij, wat gij gevonden hebt. 'Het zaad Zijner knechten zal haar beërven, en de liefhebbers Zijns Naams zullen daarin wonen', Psalm 69:37. Verkrijg u ene woning in Jeruzalem, en gij zult voortdurend in de nabijheid dezer liefelijke wateren zijn. In oude tijden bouwde men de woningen nabij de rivieren, immers, wij lezen, dat Aroër aan den oever der beek Arnon lag, Jozua 13:9. Biliam woonde te Pethor, hetwelk aan de rivier is, Numeri 22:5. O, aan de boorden ener heerlijke rivier woont men het aangenaamst, en van alle rivieren in de wereld is de rivier van het water des levens gewis de beste. Zij, die aan hare oevers hun verblijf houden, zullen 'niet hongeren, noch dorsten, en de hitte en de zon zal hen niet steken. want hun Ontfermer zal ze leiden, en Hij zal hen aan de springaders der wateren zachtjes leiden, ' Jesaja 49:10. Ook bomen zijn langs hare zomen geplant, die hun wortels naar het water uitbreiden, zij 'geven vrucht op hunnen tijd, en hun blad valt niet af', Psalm 1:3, Jeremia 17:8. En wij hebben de belofte, dat zij, die zich aan deze wateren gevestigd hebben, even vruchtbaar zullen zijn als die bomen.

Zo gij een Christen zijt, zijt gij in het bijzonder geroepen om aan deze wateren te wonen, dan kunt gij slechts aan, deze wateren leven. Onkruid en andere dingen, waarin de meeste mensen behagen scheppen, wassen in de woestijn en onder elke haag, maar gij bezit enen tuin, een uitgelezen goed, veronachtzaam dit water niet en vergeet niet uit deze Godsrivier te drinken. Woon dus hier, opdat uwe ziel zij als een gewaterde hof, Jeremia 31:12, Jesaja 12:1-3. En als gij ziet, hoe vele zieken, die hun leven wenssen te rekken, naar baadplaatsen reizen en alle moeite doen om enigen tijd in de nabijheid van heilzaam geachte wateren door te brengen. Verwerf gij u dan een helder denkbeeld uwer geestelijke ziekte, en bedenk, dat niets u kan helpen dan dit gezegende water des levens. Tracht dan ook ene woning te bekomen in Jeruzalem, opdat gij steeds in de onmiddellijke nabijheid dier wateren moogt zijn. Besproei ook uwe planten dikwijls met dit kostelijke water. Ik bedoel de genadegaven Gods in uwe ziel, zo zult gij toenemen, en groen blijven, en u zelve als een discipel gedragen. En hierin is God, uw Vader, verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt, Johannes 15:8.

3. Mijn derde woord is: dank God, dat Hij zulke wateren voor den mens bereid heeft. Zij alleen kunnen ons het leven geven, alle andere komen uit de Dode Zee voort en veroorzaken den dood, er zijn gene levende wateren dan deze. Ik zeg, neem ze aan in dankzegging, indien wij zelfs ons dagelijks brood niet zonder dankzegging behoren te ontvangen, hoe moeten wij dan God niet danken voor deze Zijne onuitsprekelijke gave! 2 Corinthiërs 9:15. Hier is het leven van de ziel, verlossing van en leven buiten de zonde, verlossing van en leven vrij van den vloek, het leven, dat door gene hel, gene woestijn in gevaar gebracht kan worden, dat alle gedachten en begeerten te boven gaat. Een heerlijk, een Goddelijk, een eeuwig leven!

O, mijne broederen! dankt God, die goed doet en ons zulk een zegen schenkt, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid. Als Mozes de kinderen Israël's moed wilde inspreken en hun gemoed met dankbaarheid vervullen, dan was hij gewoon hun mede te delen, dat het land, waarheen zij gingen, door God verzorgd en door den dauw des hemels besproeid werd. 'Want de Heere, uw God, brengt u in een goed land, een land van waterbeken, fonteinen en diepten, die in dalen en in bergen uitvlieten, een land van tarwe en gerst, en wijnstokken, en vijgenbomen, en granaat-appelen, een land van olierijke olijfbomen, en van honing, een land, waarin gij brood zonder schaarsheid eten zult, waarin u niets ontbreken zal, een land, welke stenen ijzer zijn, en uit welks bergen gij koper uithouwen zult, ' Deuteronomium 8:7-9, Exodus 3:8, 13:5, Leviticus 20:24, Numeri 14:8. En toch maakt hij nog niet eens gewag van de rivier van het water des levens, welker beekjes de stad Gods verblijden.

Deze rivier vloeit onmiddellijk voort uit Gods hart, ze ontspringt in Zijne ingewanden, want God is de levende God. Zij is Zijn hart en Zijne ziel. 'Ik zal Mij over hen verbieden, dat Ik hen

weldoe, en Ik zal hen getrouwelijk in dit land planten, met Mijn ganse hart en met Mijne ganse ziel', Jeremia 32:41. Ik zeg, indien God ooit Zijn hart en Zijne ziel openbaarde, dan is het in dit water des levens, en in den troon, waaruit het voorkomt. Daarom bestaat er alle reden, dat uw hart zich in het genot van dit water verheuge en van vreugde opspringe, met dankzegging aan den Oorsprong van die onvergelykelijke gave. Lees hoe David zich daaromtrent uitspreekt in Psalm 103:1-5, en doe desgelijks.

4. Door de eigenschappen, die ons in ons tekstwoord van dit water des levens worden opgesomd, wordt gij in staat gesteld te beoordelen, of ene gedachte, ene mening, ene leer, die gij verneemt, met de gezonde woorden der heilige Schrift volkomen overeenstemt, of daarvan afwijkt. Deze rivier is zuiver, klaar, ja klaar als kristal. Is de leer, die men u predikt, ook zo? of is zij onzuiver, met menselijke wijsheid vermengd? Zie, mens! en let op, of gij ook de voeten van Baälsdienaars bespeurt, en of zij die wateren ook troebel gemaakt hebben. Troebel, modderig water kan nimmer het water des levens zijn, althans niet het zuivere water dier rivier. Daarom, wanneer gij het niet zuiver bevindt, ga hoger op, nader bij den oorsprong, want: hoe dichterbij de bron hoe reiner het water. Werp dus zulk ene leer verre van u, zo ze hogerop niet vindt, Job 36:3. Uw leven staat op het spel, klatergoud is gevaarlijk, iedereen, die op zijne hoede is, neemt zich daarvoor in acht. Vooral het namaaksel van het water des levens is levensgevaarlijk, is hoogst verderfelijk. Daarom luister terdege naar hetgeen gij hoort, want even als aan de vissen, kan men aan uwe kleur zien, in welke wateren gij thuis zijt, daarom neem acht op u zelve.

5. Stroomt dit water des levens gelijk ene rivier, gelijk ene diepe, brede en volle rivier, laat dan niemand, hoe groot zijne overtredingen en zonden ook zijn, vrezen, want er is meer dan genoeg om alle ongerechtigheid uit te delgen en zijne ziel zalig te maken. Niets komt bij velen meer voor, dan twijfel aan Gods genade, en niets is groter hinderpaal voor den zondaar, wiens begeerte naar God uitgaat. De wet gebroken te hebben, is waarlijk gene geringe zaak, maar aan de algenoegzaamheid van Gods zaligmakende genade te twijfelen, is nog veel groter overtreding, ja is de grootst mogelijke zonde. Daarom, wanhopende ziel! want tot u spreek ik thans, overwin uw mistrouwen, werp uw slaafse vrees weg, laat uwe bedenkingen varen, en geloof dat ook gij uitgenodigd wordt van dit water des levens te drinken. Wat uw gemis aan deugd en goede werken betreft, laat zulks u geenszins terughouden, deze rivier van het water des levens is vol genade, stroomt over van genade en barmhartigheid. Zo als ik zei, zij bevat genoeg, ja meer dan genoeg water om u te verlossen, om in al uwe behoeften te voorzien. Gij hebt alzo niets te doen om uwe ziel van allen twijfel, van alle vrees, van alle ongelovige gedachten te verlossen, dan te drinken, en gij zult in eeuwigheid leven.

6. Maar wat betekent dit alles voor een dode wereld voor degenen, die in den dood blijven? Zij spelen met hun ijdelheden, gelijk de jongen met zijnen tol, totdat hun voeten uitglijden en zij in den bodemlozen afgrond verzinken.

Stel u voor ditmaal hiermede tevreden.